

วารสาร ส่งเสริม การเกษตร

ปีที่ 55 ■ ฉบับที่ 306 ■ กันยายน-ตุลาคม 2565

ISSN : 1685-8050

TRUST THAILAND

IN EXPO 2022 Floriade Almere

“เชื่อมั่นประเทศไทย เชื่อมั่นในสินค้าเกษตร”

3 เกษตร Focus

Q&A เรื่องนี้มีคำตอบ
เตรียมตัวปลูกและดูแลพืชผัก
อย่างไรให้รอดในช่วงฤดูหนาว

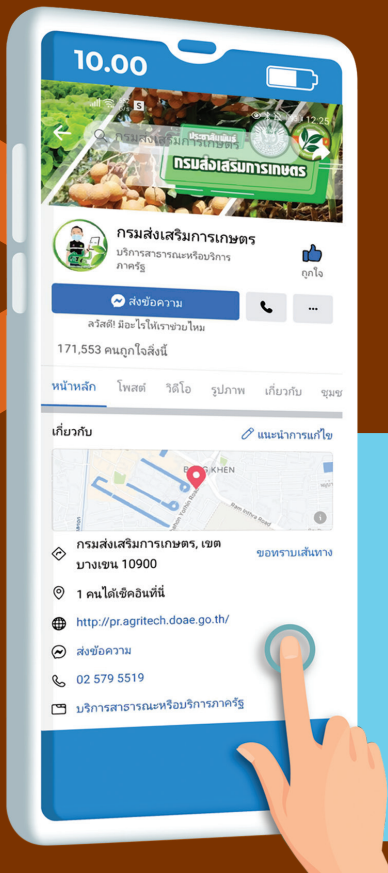
8 ที่นักรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร
ขานรับ BCG Model พร้อมโซวผล
การขับเคลื่อนในภาคการเกษตร

24 เกษตรมิติใหม่

การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตมะพร้าวน้ำหอม
เพื่อการค้า

ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหว และองค์ความรู้ด้านการเกษตร ของกรมส่งเสริมการเกษตร ผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้ที่

www.doae.go.th

กรมส่งเสริมการเกษตร

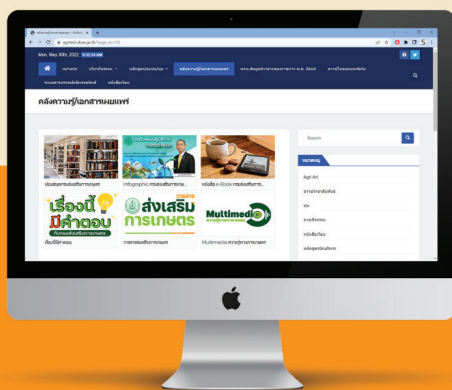
ข่าวส่งเสริมการเกษตร
ID : @doae.news

www.am1386.com

library.doae.go.th

agritech.doae.go.th

ติดตาม/ดาวน์โหลดความรู้ด้านการเกษตร ได้ที่
คลังความรู้/เอกสารเผยแพร่
บนเว็บไซต์สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ห้องสมุดกรมส่งเสริมการเกษตร

Infographic กรมส่งเสริมการเกษตร

e-Book กรมส่งเสริมการเกษตร

เรื่องนี้มีคำตอบ

วารสารส่งเสริมการเกษตร

Multimedia ความรู้ทางการเกษตร

วัตถุประสงค์ :

เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรและเป็นสื่อกลางในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อเกษตรกร ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ

ที่ปรึกษา :

- นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
- นางอัญชลี สุวจิตตานนท์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านบริหาร
- นายวันนิตย์ พลเคน
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านพัฒนาเกษตรกร
- นายรพีทัศน์ อนุจิตตพันธ์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านส่งเสริมการผลิต
- นายครองศักดิ์ สงรักษา
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี
- นางอมรทิพย์ ภิรมย์บุรณ์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

อำนวยการ :

- นางสาวพนิดา ธรรมสุรักษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร

บรรณาธิการ :

- นางสาวอำไพพงษ์ เกษะเทียน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

- นายวรรณวิทย์ เฉลยผล
- นางสาวสมิทธิณี ขาวศรี

กองบรรณาธิการ :

- นายสุรนนท์ หล้ารั้ว
- นายพศุทธิ์พงศ์ ชัยวงศ์
- นายณัฐพิสิษฐ์ จารุพงศ์
- นางสาวสรญา เทียงสุข
- นางสาวชนกชนม์ ชิมงาม

จัดทำโดย :

- กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
กรมส่งเสริมการเกษตร
โทรศัพท์ 0 2579 9546
E-mail : agrimedia1.3@gmail.com

พิมพ์ที่ :

- ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

บอกกล่าวเล่าสืบ

วารสารส่งเสริมการเกษตร

ฉบับเดือนกันยายน-ตุลาคมนี้ เป็นฉบับสุดท้ายของปีงบประมาณ 2565 ในโอกาสต่อไปจะได้กลับมาแนะนำเรื่องราวสาระดี ๆ ความรู้ที่น่าสนใจให้ทุกท่านได้ติดตามกันต่อ สำหรับในปีนี้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้คลี่คลายลงอย่างมากโดยกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศ ซึ่งได้เผยแพร่ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 ก.ย. 2565 ยกเลิกโควิด-19 จากโรคติดต่ออันตราย และกำหนดให้เป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง ซึ่งมีผลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 เป็นต้นไป หลังทั่วโลกมีแนวโน้มผู้ป่วยอาการรุนแรงและอัตราการเสียชีวิตลดลง รวมถึงการแพร่ระบาดและความรุนแรงของโรคก็มีแนวโน้มลดลงด้วยเช่นกัน ประกอบกับจำนวนวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และประชาชนได้รับวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ในระดับความครอบคลุมสูง ส่งผลให้ประชาชนมีภูมิคุ้มกันโรคเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

เนื่องด้วยวันที่ 21 ตุลาคม ของทุกปี ถือเป็นวันคล้ายวันสถาปนากรมส่งเสริมการเกษตร โดยในปี 2565 จะครบรอบ 55 ปีแห่งการสถาปนา กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2566 นี้ ภายใต้แนวคิด **“Keep Going, Keep Growing”** ก้าวต่อไป เติบโตอย่างต่อเนื่อง **ปรีชาธรรมเป็น Digital DOAE มุ่งขับเคลื่อน BCG สู่ความยั่งยืนของภาคเกษตร** ด้วยความมุ่งมั่นในการพัฒนาเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ทุกคนยังคงไม่หยุดยั้ง มุ่งมั่นในการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอย่างยั่งยืน และพร้อมจะเดินเคียงข้างไปกับเกษตรกร ด้วย **“9 ความท้าทาย ก้าวต่อไปของนักส่งเสริมการเกษตร”** **ก้าวแรก :** ขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน **ก้าวสอง :** มุ่งพัฒนาองค์กรสู่การเป็น Digital DOAE **ก้าวสาม :** พัฒนาสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูง ด้วย BCG Model **ก้าวสี่ :** ขยายผลการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ **ก้าวห้า :** สร้างผู้ประกอบการเกษตรสมัยใหม่ **ก้าวหก :** ส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร **ก้าวเจ็ด :** สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ **ก้าวแปด :** พัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเกษตรในเมือง **ก้าวเก้า :** เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานส่งเสริมการเกษตร

และขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ร่วมตอบแบบสอบถามความพึงพอใจวารสารส่งเสริมการเกษตร ซึ่งทางทีมงานจะได้นำความคิดเห็นของทุกท่านไปประมวลเพื่อมาปรับปรุงตลอดจนพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบของวารสารส่งเสริมการเกษตรให้มีความน่าสนใจเหมาะสม และดียิ่งขึ้นต่อไป

ท้ายนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรท่านใดที่ต้องการถ่ายทอด บอกเล่า หรือแชร์ประสบการณ์การทำงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ หรือเผยแพร่ผลสำเร็จการทำงานในหน่วยงานของท่าน สามารถส่งข้อมูลหรือบทความผ่านทาง E-mail : agrimedia1.3@gmail.com ทีมงาน “วารสารส่งเสริมการเกษตร” ยินดีและพร้อมเป็นสื่อกลางในการนำเสนอเรื่องราวดี ๆ หากมีข้อเสนอแนะประการใด ทีมงานขอน้อมรับเพื่อนำไปแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป และขอขอบคุณทุกการสนับสนุนมา ณ โอกาสนี้

กองบรรณาธิการ

ตุลาคม 2565

อ่านวารสารส่งเสริมการเกษตร
ออนไลน์ได้ที่นี่

สารบัญ CONTENTS

ปีที่ 55 • ฉบับที่ 306 • กันยายน-ตุลาคม 2565

เกษตร Focus

- 3 Q&A เรื่องนี้มีคำตอบ
เตรียมตัวปลูกและดูแลพืชผักอย่างไร
ให้รอดในช่วงฤดูหนาว

เกษตร Next Gen

- 5 กรมส่งเสริมการเกษตรยกระดับ Young Smart Farmer
สู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

ที่นักรมส่งเสริมการเกษตร

- 8 กรมส่งเสริมการเกษตรชวนรับ BCG Model
พร้อมโชว์ผลการขับเคลื่อนในภาคการเกษตร

เรื่องจากปก

- 12 TRUST THAILAND
IN EXPO 2022 Floriade Almere
“เชื่อมั่นประเทศไทย เชื่อมั่นในสินค้าเกษตร”

เกษตรรอบทิศ

- 18 “ผึ้งหนา” เส้นทางแห่งความหวาน ณ บ้านคลองบ่อแสน

เกษตร Story

- 20 วิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้
พัฒนาผลิตภัณฑ์ พัฒนาองค์กร สู่วิถีเกษตรยั่งยืน

- 22 ชายดา DOAE

เกษตรมิติใหม่

- 24 การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตมะพร้าวน้ำหอมเพื่อการค้า

เกษตร Digital

- 27 กรมส่งเสริมการเกษตรมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
และโครงข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อขับเคลื่อนงานและยกระดับ
การให้บริการดิจิทัล

เกษตร Field trip

- 29 ศูนย์ฯ แผลงเศรษฐกิจ แหล่งเรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ
หนึ่งเดียวของภาคใต้ ณ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตร
ด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร

Special

- 31-32 มาทำความรู้จักคลินิกพืช
33-34 ลดต้นทุนการผลิตด้วยปุ๋ยอินทรีย์

จับตาท้ายเกษตร

ในปกหลัง-ปกหลัง

เดือนเกษตรกรปลูกมันสำปะหลังในทุกภาค
ของประเทศไทยเผื่อระวังการระบาดของโรคใบด่าง
มันสำปะหลังและโรคโคนเน่าหัวเน่ามันสำปะหลัง

Questions & Answers

Q&A เรื่องนี้มีคำตอบ เตรียมตัวปลูก และดูแลพืชผัก อย่างไร ให้รอดในช่วงฤดูหนาว

ฤดูหนาวเริ่มใกล้เข้ามาเรื่อยๆ แล้ว ในช่วงนี้ ชาวนาปีที่ได้ทำไว้ก็ใกล้ถึงเวลาที่จะได้เก็บเกี่ยว เกษตรกรหลายคน จึงมีวางแผนปลูกพืชผักหลังนาทดแทนการทำการปลูก ซึ่งการปลูกพืชผักในช่วงนี้เป็นช่วงที่เหมาะสม แต่ก็จะต้องวางแผนการผลิตให้ดี และให้ความสำคัญกับการเลือกชนิดพืชที่ปลูก รวมถึงดูแลรักษา ดังนั้น เพื่อป้องกันผลกระทบทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณผลผลิต จากอุณหภูมิที่อาจลดต่ำลงในหลายพื้นที่ เกษตรกรจึงต้องเตรียมตัวรับมือให้ดี รู้ก่อน จะได้เตรียมตัวไว้อย่างทัน

ถาม:

ข้อดี และข้อควรระวังของการปลูกพืชในฤดูหนาวมีอะไรบ้าง ?

ตอบ:

ข้อดี : การปลูกพืชในช่วงฤดูหนาว พืชเจริญเติบโตได้ดีเนื่องจากสภาพอากาศเหมาะสม ปริมาณและคุณภาพดี เมื่อเทียบกับปลูกในฤดูอื่น ๆ แต่ในขณะเดียวกัน ราคาผลผลิตอาจจะไม่สูง เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่มาก

ข้อควรระวัง : ในช่วงนี้เริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว สภาพอากาศเย็นลง และอากาศยังมีความชื้น มักจะส่งผลให้โรคต่าง ๆ เจริญเติบโตได้ดี โดยเฉพาะโรคที่มีสาเหตุหลักมาจากเชื้อรา ได้แก่ โรคราเน่าค้ำ ราแป้ง มักทำลายผักตระกูลแตงและตระกูลกะหล่ำ เป็นต้น ศัตรูพืชที่มักพบบ่อยในช่วงฤดูหนาว ได้แก่ เพลี้ยอ่อน มักทำลายผักจำพวกพริก มะเขือเทศ กระเจี๊ยบเขียว มะเขือเปราะ ถั่วฝักยาว และผักตระกูลกะหล่ำ เป็นต้น

ถาม:

เลือกปลูกพืชอะไรดี ในช่วงฤดูหนาว ?

ตอบ:

ผักที่ปลูกในช่วงนี้ เป็นผักที่ชอบอากาศเย็น ได้แก่ สลัดชนิดต่าง ๆ ผักกาดหอม หัวผักกาด แครอท มะเขือม่วง พริกหวาน ผักชีฝรั่ง ผักกาดขาว บรอกโคลี ผักกาดเขียวปลี กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก กะหล่ำปลม ถั่วลันเตา ถั่วพู ผักชี ขึ้นฉ่าย กุยช่าย มะเขือเทศ หอมหัวใหญ่ เป็นต้น

ที่สำคัญ ควรเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ สภาพพื้นที่ และความต้องการของตลาด ควรใช้เมล็ดพันธุ์ดี จากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพและตรงตามพันธุ์

ถาม:

เลือกพื้นที่ปลูกอย่างไร ให้เหมาะสมกับช่วงฤดูหนาว ?

ตอบ:

ไม่ว่าจะเป็นการปลูกผักในฤดูใดก็ตาม จำเป็นต้องปลูกในสภาพพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ อยู่ห่างจากแหล่งที่มีสารปนเปื้อนและโรงงานอุตสาหกรรม ที่อาจก่อให้เกิดสารตกค้างในผลผลิต และควรมีวัสดุคลุมแปลง เพื่อรักษาความชื้นในแปลงปลูกไว้ และมีปริมาณน้ำที่เพียงพอต่อความต้องการของผัก

Q

ให้น้ำแก่พืชอย่างไรในช่วงฤดูหนาว ?

ถาม:

A

ตอบ:

น้ำ คือหัวใจสำคัญในการปลูกพืช ดังนั้น พื้นที่ปลูกควรมีแหล่งน้ำเพียงพอตลอดฤดูกาลเพาะปลูก ระวังอย่าให้พืชขาดน้ำ และอย่าให้น้ำมากเกินไปจนแฉะ จะทำให้พืชเน่าตายได้ ควรให้น้ำในช่วงเช้าหรือเย็น และไม่ควรให้น้ำตอนแดดจัด

Q

โรคพืชที่ควรระวังในช่วงฤดูหนาว มีอะไรบ้าง ?

ถาม:

A

ตอบ:

โรคที่มักพบบ่อยในช่วงฤดูหนาว ได้แก่

- **โรคราแป้ง พบในผักทั่วไป** จะเห็นเป็นกลุ่มราสีขาวหรือเทาบนใบ แต่พริกพบที่ใต้ใบ จะดูดน้ำเลี้ยงจากใบทำให้ใบหงิกงอ ใบเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและน้ำตาล มีการแพร่ระบาดโดยลอยไปกับลม หรือติดไปกับสิ่งต่าง ๆ เช่น แมลง เครื่องมือการเกษตร ฯลฯ **ป้องกันและกำจัด** โดยทำลายเศษซากพืชและวัชพืชบริเวณแปลงปลูกและใกล้เคียง

- **โรคราน้ำค้าง พบมากในผักตระกูลกะหล่ำ และตระกูลแตง** จะพบกลุ่มของเชื้อราเป็นผงสีขาวหรือสีเทาบนใบ ต่อมาด้านหลังใบจะเกิดแผลสีเหลืองและกลายเป็นสีน้ำตาล แผลค่อนข้างเป็นสี่เหลี่ยมขอบไม่แน่นอน ถ้าเป็นรุนแรงแผลจะมีจำนวนมาก ใบจะเหลืองและแห้งตาย มีการแพร่ระบาดโดยลอยไปกับลมและติดไปกับเมล็ดพันธุ์ โดยสามารถอยู่ข้ามฤดูได้นาน **การป้องกันคือ** ใช้เมล็ดพันธุ์ปราศจากเชื้อ หรือแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่นอุณหภูมิ 50-55 องศาเซลเซียส นาน 20-30 นาที หรือคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชเมตาแลกซิลผสมแมนโคเซบ ปลูกพืชหมุนเวียน และปลูกให้มีระยะห่างอย่าให้แน่นจนเกินไป

Q

หากพบความผิดปกติของพืชในช่วงฤดูหนาว ควรทำอย่างไร ?

ถาม:

A

ตอบ:

ในช่วงฤดูหนาวเป็นช่วงที่ผักหลายชนิดเจริญเติบโตได้ดี แต่อย่างไรก็ตาม เกษตรกรควรหมั่นดูแลพืชผลทางการเกษตรอย่างใกล้ชิด หมั่นสังเกตการเจริญเติบโตของพืชผักที่ปลูก หากพบศัตรูพืชเข้าทำลายให้รีบกำจัดก่อนที่จะเกิดความเสียหายมาก หากไม่จำเป็นควรหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี หรือหากจำเป็นต้องใช้ควรใช้ในปริมาณที่กำหนดตามคำแนะนำ

ทั้งนี้ เกษตรกรควรหมั่นดูแลพืชสวนไร่นาของตนเองอยู่เสมอไม่ว่าในฤดูกาลใด เพื่อให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ สะอาด และปลอดภัยต่อทั้งผู้บริโภคและเกษตรกรผู้ปลูก

หากเกษตรกรท่านใดต้องการคำแนะนำการปลูก/วิธีการดูแลรักษาพืชเพิ่มเติม สามารถสอบถามได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด ใกล้บ้านท่าน จะมีนักส่งเสริมการเกษตรคอยให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง 📞

โรคราแป้ง

โรคราน้ำค้าง

กรมส่งเสริมการเกษตร ยกระดับ Young Smart Farmer สู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

การสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของเกษตรกรรุ่นใหม่หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่มีความพยายามดำเนินการพัฒนาต่อยอดการสร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชนด้านการเกษตร เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของกลุ่มและชุมชนให้เกิดความยั่งยืน

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer และพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer และพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมในการทำการเกษตร โดย

Getting Idea

ปรับกระบวนการคิด
เป็นผู้ประกอบการเกษตร

STEP
1

Set up Project

เริ่มต้นประกอบการเกษตร
ในเชิงธุรกิจเกษตร

STEP
2

Start to Entrepreneur

พัฒนาสู่การเป็น
ผู้ประกอบการเกษตรเต็มตัว

STEP
3

Go to Global

พัฒนาสู่การเป็น
ผู้ประกอบการเกษตรสากล

STEP
4

Step 1 Getting Idea : ปรับกระบวนการทัศน์เป็นผู้ประกอบการเกษตร

เป็นการปรับแนวคิดและสร้างแรงจูงใจในการทำอาชีพการเกษตร เน้นการวิเคราะห์ตนเอง เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเชื่อมโยงเครือข่าย และการประเมินศักยภาพ

Step 2 Set up Project : เริ่มต้นประกอบการเกษตรในเชิงธุรกิจเกษตร

เป็นการพัฒนากิจกรรมการเกษตรด้วย Innovation, Smart Farm และ Digital Market เพื่อต่อยอด จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนธุรกิจเกษตรเบื้องต้น

Step 3 Start to Entrepreneur : พัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเต็มตัว

เป็นการพัฒนา Young Smart Farmer ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ ที่มีการบริหารจัดการการเกษตรด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม มีการวางแผนธุรกิจเกษตรด้วยแนวคิด ตลาดนำการผลิต และมีรายได้ที่มั่นคง

Step 4 Go to Global : พัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรสากล

เป็นการยกระดับผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ให้มีแนวคิดและหรือ การปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับสินค้าเกษตร ออกสู่ตลาดโลก

โครงการอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้ประกอบการ เกษตรรุ่นใหม่ (Innovative Agribusiness Incubation Camp: IAIC)

ในปี 2565 กรมส่งเสริมการเกษตรได้ร่วมมือกับสถาบันการจัดการ
ปัญญาภิวัฒน์ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการเกษตร
รุ่นใหม่ เพื่อต่อยอดการสร้างนวัตกรรมสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มและ
ชุมชน รวมถึงเล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาผู้ประกอบการ
เกษตรรุ่นใหม่ เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีการเกษตร เสริมสร้าง
ทักษะทางธุรกิจเกษตรเพื่อความยั่งยืน ตามหลักของการดำเนินงานทางธุรกิจ
อย่างเป็นระบบ และการจัดการเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับ
ผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่อย่างแท้จริง

ซึ่งผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่จะได้เรียนรู้ประสบการณ์ในหลากหลายด้าน
ลงมือปฏิบัติทำแผนธุรกิจเกษตรเพื่อความยั่งยืน เลือกใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
ที่เหมาะสม หรือสร้างนวัตกรรมที่ต่อยอดธุรกิจเกษตรของกลุ่มได้ รวมทั้ง
มีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำและกระตุ้นกระบวนการคิดและเรียนรู้อย่าง
สร้างสรรค์ เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นของตนเอง
ทำให้ผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่มีความเชื่อมั่นและสร้างกำลังใจสำคัญในการ
พัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในพื้นที่ชุมชนของตนเองได้อย่าง
เต็มศักยภาพ นำไปสู่การเตรียมความพร้อมในการก้าวไปสู่ผู้ประกอบการเกษตร
รุ่นใหม่ (Startup) ของประเทศไทย ตลอดจนมีความพร้อมในการผนึกกำลังกับ
ภาคเอกชนและภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการสนับสนุน
ในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรมสู่ระดับประเทศและระดับนานาชาติ

ดังนั้น เพื่อให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแผนธุรกิจเกษตร
เพื่อความยั่งยืนของผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ไปสู่การต่อยอดการพัฒนา
นวัตกรรมที่เหมาะสม กรมส่งเสริมการเกษตรและสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
จึงได้ดำเนินงานโครงการอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่
(Innovative Agribusiness Incubation Camp: IAIC) เพื่อสร้างผู้ประกอบการ
เกษตรรุ่นใหม่ และถ่ายทอดประสบการณ์ด้านธุรกิจการเกษตร รวมถึง
การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่การต่อยอดการเป็น Startup
ตามนโยบายการส่งเสริมของรัฐบาลที่จะก้าวไปสู่กลุ่มนักธุรกิจมืออาชีพ
ในภาคการเกษตรในอนาคต

นายวันนิตย์ พลเคน
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์และปรับเปลี่ยนแนวคิดของ Young Smart Farmer จากการเป็นผู้ผลิตทางการเกษตรให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่
- 2) เพื่อส่งเสริมให้ Young Smart Farmer เข้าถึงองค์ความรู้ งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจเกษตร และมี Idea ในการนำนวัตกรรมมาพัฒนาผลผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มมูลค่า ตรงตามความต้องการของกลุ่มลูกค้า และตลาด สามารถพัฒนาธุรกิจด้านการเกษตรให้เป็นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศได้
- 3) เพื่อสนับสนุนให้ Young Smart Farmer มีแผนธุรกิจเกษตรของตนเองที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอด ปรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจเกษตรให้มีประสิทธิภาพ โดยผ่านการให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญมืออาชีพ

หลักสูตรการอบรม

Young Smart Farmer ที่เข้าร่วมอบรม ได้แลกเปลี่ยน ได้รับความรู้ และเสริมทักษะจากการรับฟังการบรรยาย การแบ่งกลุ่มฝึกภาคปฏิบัติ การระดมความคิด และกรณีศึกษา ประกอบด้วย

- 1) การสร้างศักยภาพทางการจัดการธุรกิจเกษตร
- 2) การสร้างศักยภาพความเป็นนักธุรกิจเกษตร
- 3) การเสริมทักษะการวิเคราะห์ธุรกิจ
- 4) แบ่งกลุ่มฝึกภาคปฏิบัติ

4.1) การจัดการโซ่อุปทานธุรกิจเกษตร

4.2) การตลาดและการจัดการด้านการตลาด

สำหรับธุรกิจเกษตร

4.3) การจัดหาสินค้าหรือบริการธุรกิจ

ทางการเกษตรที่สนใจ เพื่อนำเสนอแผนธุรกิจ

4.4) การนำเสนอแผนธุรกิจ พร้อมรับฟังความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาสินค้าเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแผนและต่อยอดธุรกิจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

“

การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer พร้อมทั้งยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ นับเป็นอีกหนึ่งหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรกรรมของประเทศไทย เป็นการเตรียมพร้อมกับการสร้างบุคลากรด้านการเกษตรรุ่นใหม่ให้มีความทันสมัย และเป็นกำลังสำคัญของภาคเกษตรในอนาคต

”

การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เกษตรกรรุ่นใหม่เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายโดยธรรมชาติ แต่กลับเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร นอกจากการแลกเปลี่ยนความรู้ เทคนิค หรือเทคโนโลยีด้านการผลิตแล้ว เกษตรกรรุ่นใหม่ยังร่วมกันหาช่องทางทางการตลาด ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ โดยการทำกิจกรรมการเกษตรในเชิงธุรกิจเกษตร มีการพัฒนาแนวคิด พัฒนาสินค้าเกษตร และได้รับการสนับสนุนด้านงานวิจัยและงบประมาณจากหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง จนสามารถผลิตสินค้าออกจำหน่ายได้จริง นอกจากนี้ การสนับสนุนให้ Young Smart Farmer ได้ศึกษาดูงานในต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการเกษตร จะช่วยส่งเสริมให้ Young Smart Farmer ได้แนวคิดในการจัดการฟาร์มและผลผลิต ตั้งแต่กระบวนการผลิต การบำรุงดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การคัดบรรจุ และการจัดจำหน่าย มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของตนเอง รวมถึงขยายการผลิตสู่เพื่อนเกษตรกร สร้างเครือข่ายผู้ผลิต ขยายฐานการเชื่อมโยงผู้ผลิตกับผู้บริโภค และประยุกต์ใช้เทคนิคการผลิตต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนไปตามฤดูกาลผลิตของผลผลิตนั้น ๆ

การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer พร้อมทั้งยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ นับเป็นอีกหนึ่งหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรกรรมของประเทศไทยที่มีทิศทางแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เป็นการเตรียมพร้อมพร้อมกับการสร้างบุคลากรด้านการเกษตรรุ่นใหม่ให้มีความทันสมัยและทำการเกษตรอยู่ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน และเป็นกำลังสำคัญของภาคเกษตรในอนาคต ด้วยความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ และมีบทบาทสำคัญในการเป็นที่พึ่งแก่เพื่อนเกษตรกร สามารถสร้างแรงจูงใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพการเกษตรให้แก่เยาวชน เกษตรกร และบุคคลทั่วไป รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและองค์กรเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ชุมชนสามารถเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานการเกษตรได้ ::::

กรมส่งเสริมการเกษตรชวนรับ BCG Model

พร้อมโชว์ผลการขับเคลื่อนในภาคการเกษตร

เศรษฐกิจภายใต้กรอบแนวคิด โมเดลเศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตร

ประกอบด้วย

■ **เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy)**
คือ การนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการทำเกษตรสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางทรัพยากรชีวภาพในการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง บนแนวคิด “สร้างมูลค่า”

■ **เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)** คือ การใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และช่วยลด ปัญหามลพิษ การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ลดขยะ หรือของเสียในฟาร์มโดยนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ภายในฟาร์ม และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ พลังงานชีวมวล ฯลฯ บนแนวคิด “ของเสีย/ขยะเป็นศูนย์”

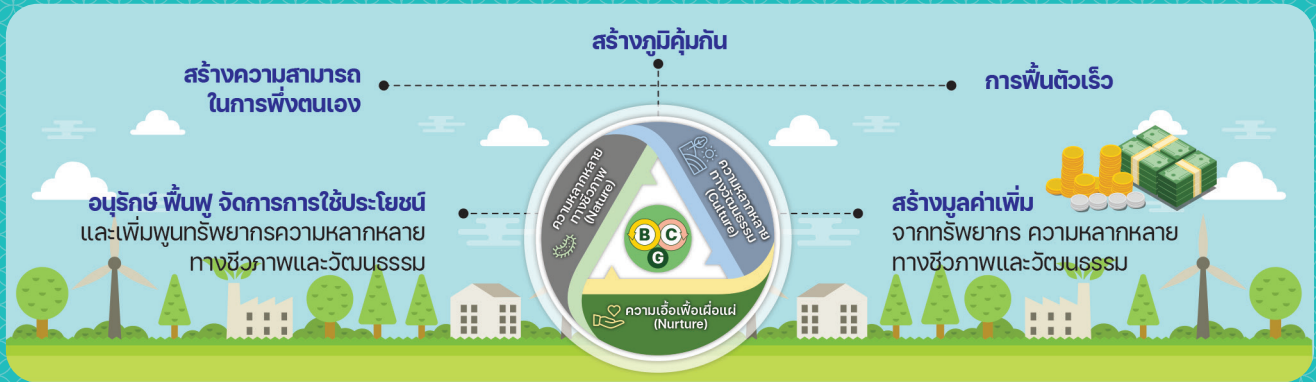
■ **เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy)** คือ การทำการเกษตรอย่างยั่งยืน กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ลด/ละ/เลิกการใช้สารเคมีโดยการ ใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร/เชิงนิเวศ การใช้พลังงานสะอาด ในกระบวนการผลิตและการให้บริการ การปรับระบบการผลิต/ปลูกไม้ยืนต้น/วนเกษตร บนแนวคิด “สมดุลและยั่งยืน”

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565 เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 ซึ่งจะใช้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ Bio-Circular-Green Economy (BCG Model) หรือที่เรียกว่า “โมเดลเศรษฐกิจ BCG” ในการพัฒนา 3 เศรษฐกิจ คือเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศไทยอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบูรณาการการพัฒนาตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรม

โมเดลเศรษฐกิจ BCG

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศไทยอย่างสมดุล และยั่งยืน มีการบูรณาการและการพัฒนาตั้งแต่ต้นทาง กลางทางและปลายทาง โดยใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Nurture) ภายใต้ 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่ (1) สร้างความสามารถในการพึ่งตนเอง (2) สร้างภูมิคุ้มกัน (3) การฟื้นตัวเร็ว (4) อนุรักษ์ พัฒนา จัดการการใช้ประโยชน์และเพิ่มพูนทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม และ (5) สร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วย BCG Model ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้กำหนดเป้าหมายของ BCG ภาคการเกษตร ในการปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรของประเทศไทยสู่ 3 สูง ได้แก่

ประสิทธิภาพสูง	มาตรฐานสูง	รายได้สูง
ด้วยการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้นทุนลดลง)	ด้วยระบบการผลิตที่ยั่งยืน ครอบคลุมทั้งคุณภาพผลผลิต โภชนาการ และความปลอดภัย	ด้วยการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (Premium) มีความหลากหลาย กำหนดราคาขายตามคุณภาพ

ซึ่งได้ขับเคลื่อนในระดับพื้นที่นำร่อง 5 จังหวัด คือ จังหวัดลำปาง ขอนแก่น ราชบุรี จันทบุรี และจังหวัดพิจิตร เพื่อพัฒนาให้เป็นต้นแบบขยายผลไปยังจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

การเชื่อมโยงงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่กับ BCG Model

การขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ สามารถบูรณาการร่วมกับการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรด้วย BCG Model โดยมีจุดเด่นในการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดทำแผนพัฒนาตามความต้องการของชุมชน ส่วนการพัฒนาการเกษตรด้วย BCG Model จะช่วยเติมเต็มกระบวนการพัฒนาให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการวิเคราะห์ข้อมูลรายสินค้าในเชิงลึกและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาสินค้าเกษตรได้อย่างชัดเจนภายใต้ BCG Value Chain ของแต่ละสินค้า

กรมส่งเสริมการเกษตรได้นำแนวทางการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วย BCG Model ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาเป็นกรอบในการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรด้วย BCG Model แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นการพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area - Based) มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ชุมชน และหน่วยงานภาคี บูรณาการงานและงบประมาณจากทุกภาคส่วน และขับเคลื่อนด้วยกลไกของชุมชน โดยใช้หลักการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ในการขับเคลื่อน BCG Model ซึ่งมีการกำหนดชนิดสินค้าและพื้นที่เป้าหมายที่ชัดเจน มุ่งเน้นการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าเกษตรตลอด Value Chain และบูรณาการลงสู่พื้นที่เป้าหมายเดียวกัน ตามความต้องการของพื้นที่ รวมทั้งใช้ BCG Model ในทุกงานหรือโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตร และใช้จุดแข็งของกรมส่งเสริมการเกษตรที่มีฐานข้อมูลเกษตรกรและเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ ดำเนินการด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม บูรณาการการทำงานและงบประมาณจากทุกภาคส่วน และพัฒนาต่อยอดจากฐานการพัฒนาที่มีอยู่แล้ว โดยเริ่มต้นจาก กลุ่มเกษตรกรที่ศักยภาพและความพร้อม เช่น กลุ่มแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร Young Smart Farmer (YSF) Smart Farmer (SF) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) และพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งในมิติพื้นที่ – คน – สินค้า ซึ่งมีนักส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นผู้จัดการพื้นที่ (Area Manager) ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน และชี้เป้าการพัฒนาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามา ร่วมกันพัฒนา และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นหลักในการขับเคลื่อนงาน โดยมี Platform เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน เป็นการเตรียมความพร้อมในการปรับระบบการทำงานส่งเสริมการเกษตรให้เป็นแบบกระจายศูนย์ (Decentralized) และเปิดให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมพัฒนาเกษตรกรและภาคการเกษตรโดยทุกฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกัน แบบ Win-Win

ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดงานแถลงข่าว “กสก.ขับเคลื่อน BCG Model ภาคการเกษตร” เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2565 ณ ห้องประชุม 7 กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจการขับเคลื่อน BCG ในภาคการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร และแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรตามแนวทางของ BCG ในปี 2566 ของกรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมทั้งแสดงผลสำเร็จที่ชัดเจนต่อเกษตรกรและชุมชน สร้างรายได้ กระจายผลประโยชน์ พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และนำเสนอตัวอย่างกลุ่มเกษตรกรและเกษตรกร

ตัวอย่างผลสำเร็จ

การขับเคลื่อน BCG Model ภาคการเกษตร

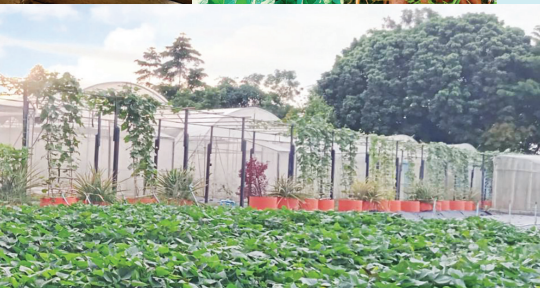
1. การพัฒนาและสร้างเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่สู่การเป็นผู้นำเกษตรกรตามแนวทาง BCG จังหวัดราชบุรี

“ฟาร์มผืนแม่ เกษตรอินทรีย์” จังหวัดราชบุรี บริหารจัดการโดย YSF ที่พัฒนาการทำเกษตรสู่ Smart Organic Tourism Farm อย่างยั่งยืนตามหลักการ BCG Model มาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง มีจุดเด่นที่ทำการเกษตรบนพื้นฐานของข้อมูลด้านการผลิตเพื่อคาดการณ์ผลผลิต เบื้องต้นและใช้หลักการตลาดนำการผลิต วิเคราะห์และวางแผนการปลูกผักแบบ ประณีตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เลือกใช้พืชสายพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่เพาะปลูกและเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้เองเป็นการลดต้นทุนการผลิตและป้องกันความเสี่ยงต่อการสูญเสียของผลผลิต รวมทั้งปลูกพืชหมุนเวียนช่วยลดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดโรคระบาดและแมลงศัตรูพืช และยังช่วยลดต้นทุนการเนื่องจากพืชที่ปลูกส่วนใหญ่จะเป็นพืชกินดอก ผล และใบ ซึ่งมีความต้องการของธาตุอาหาร ที่แตกต่างกัน ทำให้ได้ใช้ธาตุอาหารที่อยู่ในดินอย่างคุ้มค่าเป็นการช่วยรักษาความหลากหลายทางชีวภาพภายในดินและระบบนิเวศ

ต่าง ๆ ให้เข้าสู่ความสมดุล และช่วยลดปริมาณการใช้น้ำ เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์ควบคุมโรคและแมลง นอกจากนี้ได้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ทั้งในการบริหารจัดการฟาร์ม เช่น ระบบให้น้ำ/ฮอร์โมนบำรุงพืช/สารชีวภัณฑ์และสมุนไพรผ่านระบบน้ำอัตโนมัติเพื่อลดการใช้น้ำและแรงงาน การใช้ไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ การใช้ Application ในการเก็บข้อมูลด้านการผลิต วิเคราะห์ข้อมูลและการตลาดของฟาร์ม จัดบันทึกข้อมูลด้านการผลิตควบคู่กับการทำตลาด เพื่อให้มีความสมดุลกันในการทำงาน ทำให้สามารถวางแผนการปลูกและแก้ปัญหาด้านการผลิตให้มีประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้นได้ ป้องกันปัญหาการล้มตลาด ส่วนผลผลิตที่ตกเกรดหรือล้นตลาดนำมาแปรรูปเพิ่มมูลค่า เศษวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยน้ำหมักฮอร์โมน หรือนำไปแลกเปลี่ยนกับเครือข่ายเป็นปัจจัยการผลิตอื่น ๆ มีการสร้างเครือข่ายพันธมิตร Young Smart Farmer และถ่ายทอดความรู้เกษตรอินทรีย์บนพื้นฐาน BCG Model ผ่านการท่องเที่ยวเกษตรอินทรีย์ (Organic Tourism) เพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้บริโภคให้มีความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์มากยิ่งขึ้น โดยเน้นการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับธรรมชาติ เช่น การ تذึขะด้วยการแยกขยะ การพกถุงผ้า จัดกิจกรรมที่มีการลด Carbon Footprint ให้มากที่สุด

2. การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรตามแนวทาง BCG จังหวัดสมุทรสงคราม

“วิสาหกิจชุมชนบ้านสบายใจ” จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีการนำวัตถุดิบ ทรัพยากร หรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชนและสภาพท้องถิ่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในการแปรรูปสินค้าเกษตรจากทรัพยากรที่อยู่ในท้องถิ่นให้มีจุดเด่นเป็นอัตลักษณ์ โดยวิสาหกิจชุมชนจะรับซื้อกล้วยทั้งหมดจากเกษตรกรซึ่งเป็นวัตถุดิบท้องถิ่นของจังหวัด เป็นกล้วยสวนและปลูกในเมืองสามน้ำ (น้ำจืด น้ำเค็ม น้ำกร่อย) เพาะปลูกปลอดภัยและลดการใช้สารเคมี มีจุดเด่นที่เน้นการใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสำหรับการแปรรูปเพื่อนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มจากกล้วยทุกระยะให้เป็นผลิตภัณฑ์กล้วยน้ำว่าแปรรูปที่มีความแตกต่าง ออกมาเป็น “อาหารเพื่อสุขภาพ” ที่มีงานวิจัยและผลการทดสอบรองรับ ได้คุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาด โดยแบ่งเนื้อมีกล้วยเป็น 5 ระยะตามสีความสุกของกล้วย มีการคัดสรรและแยกประเภทผลผลิตตามการสุกของกล้วยเพื่อให้ได้คุณภาพสูงสุด คือ

ระยะที่ 1 : ผลกล้วยดิบ - เชียวจัด

แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มกล้วยผงขงดื่ม

ระยะที่ 2 : ผลกล้วยห่าม - เชียวอ่อน

แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กล้วยอบ

ระยะที่ 3 : ผลกล้วยสุก - เหลืองอ่อน

แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กล้วยเส้น

ระยะที่ 4 : ผลกล้วยสุก - เหลืองจัด

แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กล้วยตาก

ระยะที่ 5 : ผลกล้วยสุกงอม - เหลืองน้ำตาล

แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ไซรัป

ในส่วนเปลือกกล้วยแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ซูปหัวปลี เปลือกกล้วยและส่วนที่เหลือใช้จะนำมาแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ นับเป็นการใช้ประโยชน์จากทุกส่วนของกล้วยอย่างคุ้มค่าและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างรายได้เพิ่มเติมให้แก่เกษตรกรและชุมชนได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งช่วยลดปริมาณของเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ (Zero waste) ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคการศึกษา และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการเป็นที่เลี้ยงถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตร

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวปิดท้ายว่า **“BCG Model ไม่ใช่เรื่องใหม่** สำหรับการทำงานส่งเสริมการเกษตร แต่เป็นการนำสิ่งที่ทำอยู่แล้วมาร้อยเรียงกันใหม่เรียกชื่อใหม่ จัดกระบวนการขับเคลื่อนใหม่และมีเป้าหมายที่ชัดเจนขึ้น โดยใช้แนวคิดของ BCG Model ในการดำเนินงานทุกโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตร และคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าว จะทำให้เกิดการพัฒนาและยกระดับงานส่งเสริมการเกษตรให้สามารถตอบสนองความต้องการของเกษตรกรได้มากยิ่งขึ้น เกิดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่และส่งผลให้เกษตรกรอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืนต่อไป”

เรื่องจากปก

เรียบเรียง : กองบรรณาธิการ

ข้อมูล : สำนักงานโครงการเข้าร่วมงาน The International Horticultural Expo (EXPO 2022 Floriade Almere) กรมส่งเสริมการเกษตร

ภาพ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

SCAN QR Code
เพื่อรับชม Clip

TRUST THAILAND IN EXPO 2022 Floriade Almere

“เชื่อมั่นประเทศไทย เชื่อมั่นในสินค้าเกษตร”

งานมหกรรมพืชสวนโลก Expo 2022 Floriade Almere ณ ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

งานมหกรรมพืชสวนโลก The International Horticultural Expo หรือ Expo 2022 Floriade Almere เป็นงานมหกรรมพืชสวนนานาชาติระดับ A1 (A1 International Horticultural Exposition) ที่ได้รับการรับรองจากสมาคมพืชสวนระหว่างประเทศ (International Association of Horticultural Producers : AIPH) และสำนักจัดงานมหกรรมนานาชาติ (Bureau of International Exposition : BIE) กำหนดจัดขึ้นที่เมือง Almere ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 14 เมษายน - 9 ตุลาคม 2565 โดยมีเป้าหมายให้ประเทศผู้เข้าร่วมงานและผู้เข้าชมงานจากทุกมุมโลกเห็นความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยแนวคิด “Growing Green Cities” ผ่านการนำเสนอเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสำหรับเมืองแห่งอนาคต

สำหรับชื่อ Floriade เป็นชื่องานมหกรรมพืชสวนโลกของราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ ซึ่งกำหนดจัดขึ้นทุก 10 ปี หมุนเวียนไปตามเมืองต่าง ๆ และจัดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2503 (ค.ศ. 1960) ทั้งนี้ ประเทศไทยได้เข้าร่วมการจัดงาน Floriade มาแล้วถึง 3 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992) พ.ศ. 2545 (ค.ศ. 2002) และ พ.ศ. 2555 (ค.ศ. 2012)

EXPO 2022
AMSTERDAM - ALMERE NL
FLORIADE

บ้านไทย (Thailand Pavilion) ในงานมหกรรมพืชสวนโลก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับหน่วยงานภาคีดำเนินการในนามประเทศไทย เข้าร่วมจัดแสดงนิทรรศการและให้บริการข้อมูลด้านสินค้าเกษตร วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และกิจกรรมอื่น ๆ ผ่านบ้านไทย หรือ Thailand Pavilion ด้วยแนวคิด “TRUST Thailand” เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรและสินค้าเพื่อสุขภาพ การแลกเปลี่ยนและขยายความร่วมมือด้านพืชสวน การแสดงศักยภาพและความก้าวหน้าด้านการเกษตรของประเทศไทย รวมทั้งด้านการท่องเที่ยว วัฒนธรรม การสร้างความตระหนักรู้ถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2565 ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มอบหมายให้ ดร.ทองเปลว กองจันทร์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมด้วย นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นผู้แทนประเทศไทย เข้าร่วมพิธีเปิดงาน Expo 2022 Floriade Almere และทำพิธีเปิดอาคาร Thailand Pavilion เพื่อเป็นการต้อนรับและแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการแสดงศักยภาพของประเทศไทยผ่านนิทรรศการต่าง ๆ ภายในบ้านไทยอย่างเป็นทางการ

นิทรรศการภายในบ้านไทย

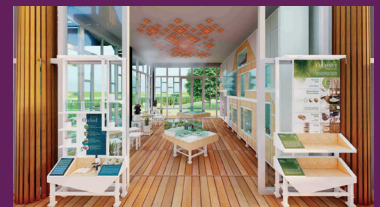
พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการภายในอาคาร แบ่งเป็น 3 โซน ได้แก่
โซนที่ 1 : Welcome to Thailand โซนจัดแสดงข้อมูลของบ้านไทย นำเสนอแนวคิดและภาพรวมก่อนเข้าชม พร้อมประวัติความสัมพันธ์ระหว่างไทย - เนเธอร์แลนด์ มีการแสดงแนวคิด BCG Model และตัวอย่างโครงการ Green Bangkok 2030 (BCG Model : Bangkok Green City) รวมถึงจุดบริการข้อมูลประเทศไทย ทั้งด้านการเกษตร วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว

โซนที่ 2 : Future Products นำเสนอความเชื่อมั่นในสินค้าเกษตรไทย สื่อให้เห็นถึงมาตรฐานสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ การจัดแสดงสินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออกของไทย โดยเน้นสินค้าประเภทวัตถุดิบเป็นหลัก และจุด Landmark ของบ้านไทย ได้แก่ จุดแสดงกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ : Land of Orchids

โซนที่ 3 : Showroom จัดแสดงสินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออกสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม และผลิตภัณฑ์เครื่องประดับจากกล้วยไม้ ดอกไม้อบแห้ง

นอกจากนิทรรศการภายในอาคารดังกล่าวแล้ว ยังมีการจัดแสดงนิทรรศการในแต่ละเดือน ที่นำเสนอความหลากหลายตามฤดูกาลของสินค้าเกษตรไทย ประกอบด้วย กล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผักสมุนไพร และผลไม้นานาชาติ ทั้งนี้ เป็นการจัดแสดงทุกเดือนตลอดการจัดงาน รวม 6 ครั้ง โดยแนวคิดและกิจกรรมในการจัดแสดง ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 13 – 17 เมษายน 2565 จัดแสดงกล้วยไม้และไม้ฟอกอากาศ ภายใต้แนวคิด “Glamorous Thai Orchids and Air Purifying plants (Sansevieria)”

ครั้งที่ 2 วันที่ 1 – 5 มิถุนายน 2565 จัดแสดงมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ขนุน แก้วมังกร เสริมด้วยข้าวเหนียวมะม่วง ภายใต้แนวคิด “Everlasting Fruit Season1”

ครั้งที่ 3 วันที่ 22 – 26 มิถุนายน 2565 นำเสนอสมุนไพรไทยเพื่อการผ่อนคลาย ผ่านรูปแบบการใช้สุนทรียบำบัด (Aromatherapy) ภายใต้แนวคิด “Thai Herbs for Relaxing Life”

ครั้งที่ 4 วันที่ 28 กรกฎาคม – 1 สิงหาคม 2565 นำเสนออาหารที่มีพืชผักไทยเป็นส่วนประกอบหลัก และอาหารแห่งอนาคต (Future food) ซึ่งกำลังนิยมในหมู่ชาวยุโรปผู้รักสุขภาพ อย่างเช่น plant based meat จากเห็ดแครง ที่มีคุณค่าทางอาหารสูงและสามารถใช้ทดแทนเนื้อสัตว์ โดยนำเสนอภายใต้แนวคิด “New selection for good health”

ครั้งที่ 5 วันที่ 31 สิงหาคม – 4 กันยายน 2565 จัดแสดงผลไม้ Champion Product ทั้งแบบสดและแปรรูป ได้แก่ ทูเรียน สละ ขนุน กล้วย มะพร้าวน้ำหอม มะขาม ภายใต้แนวคิด “Everlasting Fruits”

ครั้งที่ 6 วันที่ 28 กันยายน – 2 ตุลาคม 2565 นำเสนอไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายสายพันธุ์ที่ส่งออกไปยังยุโรป เช่น Aglaonema, Euphorbia, Dracaena, Philodendron, Hoya เป็นต้น ภายใต้แนวคิด “Worth of the graceful leafy Thai Ornamental Plant”

กิจกรรมพิเศษของบ้านไทย

กิจกรรมสัปดาห์ประเทศไทย (Thailand Week) : จัดขึ้นระหว่างวันที่ 28 กรกฎาคม – 3 สิงหาคม 2565 ซึ่งตรงกับวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภายในงานจัดให้มีนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติและพิธีถวายพระพรชัยมงคล นอกจากนี้ ยังมีการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรม และถนนสายอาหาร (Food Street) อีกด้วย

บ้านไทย หรือ Thailand Pavilion มีความโดดเด่นสวยงาม ผสมกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น กิจกรรมสาธิตประกอบอาหารไทย และการแสดงนาฏศิลป์ ทำให้การจัดกิจกรรมสัปดาห์ประเทศไทย (Thailand Week) ได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมงานเป็นอย่างมาก ถือเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในภาพรวมได้เป็นอย่างดี

งานวันชาติไทย ในระหว่างการจัดงาน Expo ทุกครั้ง ประเทศที่เข้าร่วมงานจะกำหนดให้วันใดวันหนึ่งเป็นวันชาติ เพื่อแนะนำกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง สำหรับประเทศไทยได้กำหนดให้เป็นวันที่ 28 กรกฎาคม 2565 โดยจัดให้มีการแสดงศิลปวัฒนธรรมของคณะนักแสดงจากกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมีความโดดเด่นอ่อนช้อยสวยงาม ทำให้เป็นที่สนใจของแขกผู้มีเกียรติทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก

การศึกษาดูงาน

และเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรทั้งในส่วน
ของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร ในด้านเทคโนโลยี
การผลิตพืชที่ทันสมัย การตลาดสินค้าเกษตรของ
ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ รวมถึงการเจรจาธุรกิจ
กับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความ
สำคัญกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมสำหรับเมืองแห่งอนาคต กรมส่งเสริม
การเกษตร จึงจัดให้มีกิจกรรมศึกษาดูงาน Expo
2022 Floriade Almere ดำเนินการทั้งสิ้น 3 รุ่น
ประกอบด้วย รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 26 พฤษภาคม ถึง
3 มิถุนายน 2565 รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 21 ถึง
29 กรกฎาคม 2565 และรุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 13 ถึง
21 กันยายน 2565 เป็นการเรียนรู้รูปแบบการ
ทำงานที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อนำมาประยุกต์
ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาความสามารถของ
ตนเอง นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
ในอนาคตต่อไป

รายงานพิเศษ : เนเธอร์แลนด์ ดินแดนที่ธรรมชาติผสานกับเทคโนโลยี อย่างลงตัว อีกหนึ่งโอกาสของพืชสวนไทย

เรียบเรียง : วรพรรณ อังสิทธิ์
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ มีพื้นที่ประมาณ 21 ล้านไร่ ในอดีต
ประสบปัญหาอุทกภัยมาโดยตลอด รัฐบาลเนเธอร์แลนด์จึงมีแนวทาง
แก้ปัญหาดังกล่าวด้วยโครงการ “Delta Work” โครงการเขื่อนกั้นน้ำทะเล
และจัดการน้ำที่ดีที่สุดในโลก ทุ่มงบประมาณในการวิจัยและพัฒนา
เทคโนโลยีการเกษตรและผลักดันให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีเหล่านี้ไปใช้
จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเกษตรของประเทศพัฒนาอย่างก้าวกระโดด
ทำให้สินค้าเกษตรของเนเธอร์แลนด์มี “ปริมาณมาก” และ “คุณภาพสูง”
เป็นต้นแบบให้กับประเทศเกษตรกรรมอื่นได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ยังสามารถสร้างรายได้จากการส่งออกผลผลิตได้ดีอันดับ
ต้น ๆ ของโลก โดยในปี 2564 การส่งออกสินค้าเกษตรของเนเธอร์แลนด์
มีมูลค่าสูงถึง 104,700 ล้านยูโร ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 9 จากปี 2563
โดยมีตลาดหลัก ในการส่งออกสินค้าเกษตร คือ เยอรมนี เบลเยียม
ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร

โอกาสของผักผลไม้เมืองร้อนในตลาดเนเธอร์แลนด์

แม้ว่าเนเธอร์แลนด์จะเป็นประเทศที่มีขนาดเล็ก แต่ก็เป็ตลาดที่มีศักยภาพ และโอกาสทางการตลาดสูงสำหรับผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าเกษตรจากประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะสินค้าผักและผลไม้เมืองร้อน (Tropical Fruits) เช่น อะโวคาโด มะม่วง และกล้วย ซึ่งข้อมูลของกรมศุลกากร ระบุว่า ในปี 2564 ประเทศไทยมีการส่งออกผลไม้สดไปเนเธอร์แลนด์ มูลค่าประมาณ 20 ล้านบาท และผลไม้ที่เป็นที่นิยม ได้แก่ มะขามสด แอปเปิ้ล มะพร้าว ขนุน ลิ้นจี่ ฝรั่ง มะม่วง มังคุด ทูเรียน ลูกพลัม ละมุด เสาวรส มะเฟือง และสับปะรด ตามลำดับ

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเฮก วิเคราะห์โอกาสของไทย ว่าการนำเข้าสินค้าผักและผลไม้ของไทยมายังทวีปยุโรปยังคงมีแนวโน้มที่จะขยายตัวได้ โดยเฉพาะเนเธอร์แลนด์ซึ่งเป็นเมืองท่าหลักสำคัญและเป็นประตูสู่ทวีปยุโรป อีกทั้งเทรนด์การรับประทานผลไม้เมืองร้อน และผลไม้แปลกใหม่ (Exotic) ที่มีรสชาติอร่อยและแตกต่าง แม้จะเป็นผลไม้ชนิดเดียวกันแต่สายพันธุ์ของไทยจะมีรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ ทำให้ผลไม้เมืองร้อนและผลไม้ Exotic ได้รับความสนใจและมีความต้องการบริโภคเพิ่มสูงขึ้น

สำหรับผู้ผลิตและผู้ส่งออกของไทยที่ต้องการส่งออกสินค้าผักและผลไม้สด มาจำหน่ายยังทวีปยุโรป มีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงอยู่ 2 ประการ คือ 1) ปัจจัยด้านกฎระเบียบ มาตรการ และข้อกำหนดต่าง ๆ ของสหภาพยุโรปที่เคร่งครัด อาทิ กฎระเบียบเรื่องสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Regulations) โดยเฉพาะสารตกค้างซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสินค้าผักและผลไม้สด โดยสินค้าผักและผลไม้สดจะต้องมีปริมาณสารตกค้าง (Maximum Residue Levels : MRLs) อยู่ในระดับไม่เกินกว่าที่สหภาพยุโรปกำหนดไว้ และ 2) ปัจจัยด้านราคา เนื่องจากสินค้าผักและผลไม้สดของไทยมีราคาที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลไม้จากประเทศในทวีปละตินอเมริกาและแอฟริกา จึงทำให้แข่งขันยาก แม้ว่าผลไม้ของไทยจะมีรสชาติที่ดีกว่า โดยเฉพาะในตลาดเนเธอร์แลนด์ที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับเรื่องราคาเป็นอย่างมากในการตัดสินใจซื้อและมีความอ่อนไหวต่อราคาสูงมาก

Royal FloraHolland ตลาดค้าขายดอกไม้และพืชนานาชาติที่ใหญ่ที่สุด

นอกจากผลไม้เมืองร้อนแล้ว ดอกกล้วยไม้จัดเป็นดอกไม้เมืองร้อน (Tropical Flower) ที่ได้รับความนิยมสูงสุดในเนเธอร์แลนด์ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ ระบุว่า มีการนำเข้ากล้วยไม้จากไทย ประเภท cut orchid เป็นอันดับหนึ่งในเนเธอร์แลนด์ เฉลี่ยที่ 60% ของการนำเข้ากล้วยไม้ cut orchid ในประเทศทั้งหมด โดยสายพันธุ์หลักที่ไทยครองตลาดคือ Dendrobium1 ในขณะที่จีนถือครองตลาดกล้วยไม้ ประเภท orchid plant เป็นอันดับหนึ่ง

สำหรับการค้ากล้วยไม้ในเนเธอร์แลนด์จะดำเนินการซื้อขายผ่านการประมูล (Auction) เป็นหลัก ซึ่งโดยส่วนมาก พบว่าเป็นกล้วยไม้สายพันธุ์ Cymbidium และ Phalaenopsis ที่ปลูกในเนเธอร์แลนด์หรือในสหภาพยุโรปเอง ทั้งนี้ ในสนามประมูลจะแบ่งสินค้ากล้วยไม้ออกเป็นหลายลักษณะ อาทิ แบ่งแยกสายพันธุ์ สีเดี่ยว สีผสม ขนาดของ ดอกเล็ก/ดอกใหญ่ เป็นต้น

สำหรับ “Royal FloraHolland” เป็นแหล่งทำการประมูลดอกไม้และตลาดดิจิทัลที่ใหญ่ที่สุดในโลกเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เกิดจากการควบรวมกิจการระหว่าง FloraHolland และ Aalsmeer Flower Auction ในปี 2550 ตั้งอยู่ที่เมือง Aalsmeer ทางตอนใต้ของกรุงอัมสเตอร์ดัม พื้นที่เท่ากับสนามฟุตบอล 250 สนาม มีห้องประมูล 2 ห้อง ซึ่งลูกค้าสามารถมองผ่านคอมพิวเตอร์ และการประมูลจะเกิดขึ้นผ่านระบบออนไลน์ไปพร้อมกันทั่วโลก โดยจะเริ่มการประมูลตั้งแต่เวลา 07.00 น เป็นต้นไป

“Royal FloraHolland” มีผลประกอบการปีละ 4.7 พันล้านยูโร จำนวน 44 ล้านดอกต่อวัน 23,000 ชนิดดอกไม้และพืชพรรณ สำหรับประเทศที่ส่งออกมากที่สุด ได้แก่ เยอรมนี สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส โปแลนด์ และเบลเยียม ในขณะที่ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด ได้แก่ เคนยา เอธิโอเปีย อิสราเอล เบลเยียม และเยอรมนี

บทสรุป

จะเห็นได้ว่า โอกาสของเกษตรกรและผู้ประกอบการไม้ผลและไม้ดอกไม้ประดับไทยที่จะขยายตลาดส่งออกไปยังเนเธอร์แลนด์ มีโอกาสค่อนข้างดี เป็นผลจากความชื่นชอบของผู้บริโภคภายในประเทศเนเธอร์แลนด์และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เริ่มคลี่คลายลงเป็นอย่างมาก แต่สิ่งที่ต้องคำนึงถึงที่สุด คือ การรักษาระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าให้มีความยั่งยืน ปฏิบัติตามระเบียบข้อกำหนดของสหภาพยุโรปอย่างเคร่งครัด มีการพัฒนาการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อลดข้อจำกัดด้านระยะทางขนส่ง ต้นทุนการเก็บรักษา ระยะเวลาวางจำหน่าย (shelf life) รวมถึงสร้างสินค้าใหม่ ๆ เพื่อนำเสนอต่อผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง หากทำได้แบบนี้แล้ว ก็เชื่อว่าประเทศเนเธอร์แลนด์จะเป็นตลาดใหญ่ที่สำคัญสำหรับผลไม้และไม้ดอกไม้ประดับไทยได้ในอนาคต

ข้อมูล/แหล่งที่มา

เอกสาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564, การวิเคราะห์แนวโน้มการผลิตไม้ผล ทิศทางการตลาดและระบบบริหารจัดการการขนส่ง (Logistic) ในอนาคต.

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์, 2556, การค้าและการตลาดกล้วยไม้ในเนเธอร์แลนด์. https://www.ditp.go.th/contents_attach/74533/74533.pdf

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์, 2564, ศักยภาพและแนวโน้มตลาดสินค้าผักและผลไม้สดในเนเธอร์แลนด์. https://www.ditp.go.th/contents_attach/792017/792017.pdf

เว็บไซต์

<https://www.nia.or.th/Ag-Netherlands>
<https://www.longtunman.com/17912>
<https://www.longtunman.com/22431>

การจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก Expo 2022 Floriade Almere

ได้เสร็จสิ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2565 โดย THAILAND PAVILION ได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลจากความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น ความสวยงามของบ้านไทยและดอกไม้ของไทย โดยการจัดงานในครั้งนี้ เป็นการทำงานในรูปแบบทีมประเทศไทย ที่มีการร่วมมือกันทั้งภาครัฐ เอกชน เกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างสรรค์งานที่มีคุณค่า นำไปสู่การได้รับรางวัล BRONZE AWARD สำหรับ Official Participants Competition Indoor Presentation ผ่านแนวคิด “TRUST Thailand” ถือเป็นความสำเร็จของประเทศไทย ในการร่วมงาน Expo 2022 Floriade Almere ครั้งนี้

ที่สำคัญ ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2569 ถึง 14 มีนาคม 2570 จะเป็นช่วงเวลาสำคัญอีกครั้ง ที่ประเทศไทยได้รับคัดเลือกให้เป็นเจ้าภาพอย่างเป็นทางการ ในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2569 (ระดับ B) จากสมาคมพืชสวนโลก (International Association of Horticultural Producers : AIPH) สำหรับผู้ที่พลาดโอกาส เข้าร่วมงานมหกรรมพืชสวนโลก Expo 2022 Floriade Almere ณ ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สามารถร่วมเป็นเจ้าภาพและเข้าร่วมงานที่ยิ่งใหญ่นี้ได้อีกครั้งที่จังหวัดอุดรธานี ในปี 2569

ตลอดระยะเวลา 6 เดือนของการเข้าร่วมงาน “ประเทศไทย” ได้ดำเนินการบรรลุเป้าหมายโดยสมบูรณ์ ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประเทศ พร้อมทั้งแสดงศักยภาพด้านเกษตรกรรม อาหาร การท่องเที่ยว วัฒนธรรมและประเพณีไทยสู่ประชาคมโลกในภาพรวมได้เป็นอย่างดี เกิดเป็นความเชื่อมั่นในประเทศไทย ตามแนวคิด “TRUST Thailand” :::

เส้นทางแห่งความหวาน ณ บ้านคลองบ่อแสน

บ้านคลองบ่อแสน เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ในตำบลบ่อแสน อำเภอกะปง จังหวัดพังงา เป็นหมู่บ้านที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ โอบล้อมไปด้วยป่าธรรมชาติ ภูเขาหินปูน มีน้ำตก มีน้ำคลองไหลผ่านกลางหมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ และมีความโดดเด่น ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทำการเกษตร ได้แก่ ทำสวนยางพารา ปลูกปาล์ม น้ำมัน ปลูกไม้ผล ปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ และเลี้ยงผึ้ง ด้วยลักษณะพื้นที่และสภาพที่ตั้งที่อยู่ใกล้กับบ่อแสนวิลล่า รีสอร์ท แอนด์ สปา ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ชาวบ้านจึงมีรายได้เสริมจากการทำท่องเที่ยวในชุมชน จำหน่ายสินค้าทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน ให้กับนักท่องเที่ยวคนไทยและต่างประเทศ

จุดเริ่มต้นแปลงใหญ่ผึ้งโพรง

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงผึ้งบ้านคลองบ่อแสน

นายสมยศ นาววงศ์ ประธานกลุ่มเลี้ยงผึ้งบ้านคลองบ่อแสน กล่าวว่า ในปี พ.ศ. 2563 เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโคโรนา-2019 หรือ โรคโควิด-19 ทำให้ชาวบ้านจำหน่ายน้ำผึ้งได้น้อยลง จึงได้เข้าไปปรึกษากับสำนักงานเกษตรอำเภอทับปุด ทางเจ้าหน้าที่จึงแนะนำให้รวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อรองรับการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐ และ ในปี พ.ศ. 2565 ได้จัดตั้งเป็นแปลงใหญ่ผึ้งโพรงวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงผึ้งบ้านคลองบ่อแสน มีการถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงผึ้งและการจัดการผึ้งโพรงให้ได้คุณภาพมาตรฐาน การสนับสนุนหลังผึ้งให้กับสมาชิกจำนวน 35 ราย การทำบรรจุภัณฑ์พร้อมฉลากน้ำผึ้งให้มีความสวยงาม มีการสร้างแบรนด์ขึ้นมาชื่อ “ผึ้งหนา” เพื่อสร้างความเป็นอัตลักษณ์และให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน

“ผึ้งหนา” เส้นทางแห่งความหวานแห่งบ้านคลองบ่อแสน

นายไวยวุฒิ ยมโดย เกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) เลขานุการของกลุ่มฯ เล่าถึงที่มาของแบรนด์ “ผึ้งหนา” เส้นทางแห่งความหวานของบ้านคลองบ่อแสนว่า บ้านคลองบ่อแสนมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีทั้งน้ำตก ลำคลอง ภูเขา และป่าไม้ ผึ้งโพรงบินหาอาหารจากดอกไม้ป่านานาชนิด รวมทั้งช่อดอกเหินหรือดอกชก ให้สังเกตผึ้งมักจะเริ่มตอมเกสรดอกเหินในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถือเป็นโอกาสอันดีสำหรับการส่งสัญญาณให้สมาชิกเตรียมหลังให้พร้อม เพื่อให้ผึ้งเข้าไปสร้างรัง สมาชิกจะมีการทำความสะอาดรังไม่ให้สะอาด ฉีดฟิโรโมนและทาไขผึ้งรอบ ๆ ลังอาทิตย์ละ 1 ครั้ง เพื่อชักนำผึ้งโพรงเข้ารัง ในช่วงเดือนธันวาคม-มีนาคม เป็นช่วงที่ผึ้งหาน้ำหวานจากเกสรดอกไม้ป่า รวมถึงเกสรจากดอกเหิน ระหว่างนั้นต้องหมั่นดูแลความสะอาด กำจัดมด แมลง ด้วยน้ำมันเครื่องเก่าหยอดไปที่ขาตั้งรังผึ้ง จากนั้นเดือนเมษายนสมาชิกเริ่มเก็บน้ำผึ้ง หรือที่เรียกกันว่าน้ำผึ้งเดือนห้า เนื่องจากเป็นช่วงหน้าแล้ง มีความชื้นต่ำ ส่งผลต่อคุณภาพน้ำผึ้งที่ดี หากเก็บในช่วงระยะเวลาอื่น น้ำผึ้งคุณภาพจะต่ำ มีความชื้นสูง เก็บรักษาไว้ไม่ได้นาน เมื่อได้น้ำผึ้งแล้วจะวางทิ้งให้ตกตะกอนอย่างน้อย 1 คืน แล้วบรรจุใส่ขวด พร้อมจำหน่าย ส่งตรงถึงผู้บริโภค

นางสุนิษา พลันการ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
รักษาราชการแทนเกษตรอำเภอทับปุด

การดำเนินงานและ ทิศทางในการขับเคลื่อน

สำหรับการบริหารจัดการกลุ่ม มีการเก็บและรวบรวมผลผลิตน้ำผึ้งจากสมาชิกเพื่อนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จำหน่าย ได้แก่ น้ำผึ้งแท้ตราผึ้งเหเนา จำหน่ายราคา 150-450 บาท สบู่ น้ำผึ้งราคา 20 บาท นอกจากกลุ่มจะผลิตน้ำผึ้งคุณภาพและผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้งจำหน่ายแล้ว ยังมีการเชื่อมโยงกับวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ่อแสน มีการกำหนดฐานเรียนรู้การเลี้ยงผึ้ง การเก็บน้ำผึ้ง และฝึกปฏิบัติทำสบู่ น้ำผึ้งให้กับนักท่องเที่ยว/กลุ่มทัศนศึกษาดูงานในชุมชน และในอนาคตกลุ่มมีการกำหนดเป้าหมายเพิ่มขึ้น เช่น พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ยกกระดับมาตรฐานการผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นควบคู่กับหาตลาดใหม่ ๆ จะได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้มากขึ้น สมาชิกได้รับผลตอบแทนหรือสวัสดิการที่ดีขึ้น

นางสุนิษา พลันการ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการรักษาราชการแทนเกษตรอำเภอทับปุด เปิดเผยว่า การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ช่วยให้เกษตรกรรายย่อยเกิดการรวมกลุ่ม ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ มีการจัดหาปัจจัยการผลิตใช้ในกลุ่ม ช่วยลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มมูลค่า/การแปรรูปของผลิตภัณฑ์ ทั้งยังมีการวางแผนการผลิตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงผึ้งบ้านคลองบ่อแสน ตำบลบ่อแสน อำเภอบ้านนา จังหวัดพิจิตร เป็นอีก 1 กลุ่มตัวอย่างที่ทางเจ้าหน้าที่นักส่งเสริมการเกษตรตั้งใจส่งเสริมและพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จ หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในปีงบประมาณ 2565 ทุกรายได้ทำตาม ทุกฝ่ายทั้งคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่ม ต้องร่วมมือร่วมใจทำงานอย่างจริงจัง มีความเชื่อมั่นไว้วางใจซึ่งกันและกัน ถึงจะไปสู่เป้าหมายอย่างที่ตั้งใจ

“

การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ช่วยให้เกษตรกรรายย่อยเกิดการรวมกลุ่ม ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ มีการจัดหาปัจจัยการผลิตใช้ในกลุ่ม วางแผนการผลิตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น

”

เกษตรกรหรือผู้สนใจศึกษาการเลี้ยงผึ้งเส้นทางแห่งความหวาน ณ บ้านคลองบ่อแสน สามารถเรียนรู้หาประสบการณ์ตรงได้ที่แปลงใหญ่ผึ้งโพรงวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงผึ้งบ้านคลองบ่อแสน หมู่ที่ 3 ตำบลบ่อแสน อำเภอบ้านนา จังหวัดพิจิตร หรือต้องการสนับสนุนผลิตภัณฑ์คุณภาพจากเกษตรกรไทย กลุ่มมีการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์เพจเฟซบุ๊ก “กลุ่มผึ้งบ่อแสน ผึ้งเหเนา” สามารถสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ได้ตลอด 24 ชั่วโมง หรือติดต่อทางโทรศัพท์ 08 9888 5262 มองหาน้ำผึ้งแท้แบรนด์ “ผึ้งเหเนา” รับรองไม่ผิดหวัง

วิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์ พืชผักสมุนไพรและผลไม้ พัฒนาผลิตภัณฑ์ พัฒนาองค์กร สุวิถีเกษตรยั่งยืน

จุดเด่นของสินค้า :

วิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้ ได้ผลิตสินค้าแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์หลายอย่าง เช่น ลำไยอบแห้ง ทั้งเปลือก ลำไยอบแห้งเนื้อสีทอง มะม่วงอบแห้ง มะม่วงอบพริศทราย ลำไยอบพริศทราย ลำไยใส่สตอร์เบอร์รี่พริศทราย กระเทียมดำ หอมแดงดำ และกัมมีมะม่วงมหาชนกอินทรีย์ เป็นต้น

มาตรฐานที่ได้รับ :

การผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) กระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (Organic Thailand) มาตรฐานอาหารฮาลาล (Halal) สหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) มาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ของสหภาพยุโรป (EU)

ช่องทาง/สถานที่จัดจำหน่าย :

ทำ MOU ร่วมกับบริษัทตะวันตกพืชผลและบริษัทโกเอกกนิคส์ ซึ่งทางบริษัทจะรับซื้อผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนเพื่อกระจายสินค้าให้กับผู้บริโภค ออกบูธแสดงสินค้าร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด ลำพูนและส่วนกลาง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มูลนิธิสมาชิพ Biz Club เป็นต้น และทำการวิสาหกิจชุมชน

หน่วยงานที่สนับสนุน :

กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำพูน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กระทรวงมหาดไทยและศูนย์นวัตกรรมและบรรจุภัณฑ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (FIN)

ความคิดริเริ่มก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้

ว่าที่ ร.ต.ชนะ ไชยชนะ ประธานวิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้ กล่าวว่า เริ่มจากการรวมตัวของเกษตรกรในหมู่บ้านป่าปวย หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน และหมู่บ้านใกล้เคียง ในปี 2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการเกษตรให้แก่สมาชิกและชุมชน โดยนำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีใหม่มาปรับ

ว่าที่ ร.ต.ชนะ ไชยชนะ
ประธานวิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์
พืชผักสมุนไพรและผลไม้

ใช้ในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนส่งเสริมสุขภาพ โดยผลิตพืชปลอดภัย/อินทรีย์ นำผลผลิตทางการเกษตรมาพัฒนาแปรรูปให้ได้มาตรฐานสู่ตลาดสากล มีการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้และเป็นจุดเรียนรู้ด้านการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (เกษตรอินทรีย์) และจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนในวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2548 รหัสทะเบียน 6-51-03-01/1-1005 ซึ่งมีสมาชิก 7 คน ปัจจุบันมีการรับสมาชิกเพิ่มรวม 46 คน โดยสมาชิกส่วนใหญ่มีปัญหาจากการที่ผลผลิตทางการเกษตรมักจะมีราคาตกต่ำ เป็นปัญหาที่มักจะเกิดขึ้น ๆ ทุกปี ในช่วงฤดูการผลิตออกมาก วิสาหกิจชุมชนจึงรวมตัวช่วยกันแก้ปัญหาของผลผลิต เริ่มจากการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต

ให้มีคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นลำไยลูกโตผิวสวย มะม่วงลูกโตได้ขนาด กระเทียมหอมแดงหัวใหญ่ ผักต่าง ๆ มีคุณภาพดี แต่ราคายังเป็นไปตามที่พ่อค้ากำหนด ไม่สามารถทำให้ราคาผลผลิตสูงกว่าเดิมได้ วิสาหกิจชุมชนจึงได้หันมาแปรรูปเป็นลำไยอบแห้งทั้งเปลือก ลำไยอบแห้งเนื้อสีทอง มะม่วงอบแห้ง แต่ราคาก็ยังขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนดเช่นเดิม ดังนั้น จึงประชุมหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหาและมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนการผลิตพืชของสมาชิก วิสาหกิจชุมชนเป็นการทำระบบอินทรีย์

ปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตพืช สู่มาตรฐานสากล พร้อมพัฒนาศักยภาพองค์กร

ปี 2555 วิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้ เริ่มมีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตพืชมาเป็นเกษตรอินทรีย์ โดยประธานวิสาหกิจชุมชนเป็นผู้ริเริ่มโดยใช้เวลาปรับเปลี่ยนรวม 7 ปี จนผลผลิตได้รับการรับรองมาตรฐาน Organic Thailand หลังจากนั้นสมาชิกจึงได้ปรับเปลี่ยนตาม ปัจจุบันมีสมาชิกเข้าร่วมทำเกษตรอินทรีย์ รวมพื้นที่ 552 ไร่ เป็นการปรับเปลี่ยนการผลิตลำไย มะม่วง สตรอว์เบอร์รี กระเทียมหอมแดง พืชผักต่าง ๆ ให้เป็นเกษตรอินทรีย์ โดยเริ่มต้นจากมาตรฐาน GAP, PGS, Organic Thailand, IFOAM และ EU

เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2561 วิสาหกิจชุมชนได้จดทะเบียนเป็น บริษัทวิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้ จำกัด และในปี 2563 จนถึงปัจจุบัน ได้เข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ลำไยของกรมส่งเสริมการเกษตรและได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับประเทศประจำปี 2564 และรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทร่วมใจแก้จน ระดับดีเด่นประจำปี 2565

วิสาหกิจชุมชนได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากกระบวนการเรียนรู้ในการรู้จักตนเอง เพื่อทราบศักยภาพและขีดจำกัดตนเองและชุมชน และเรียนรู้เพิ่มเติมจากภายนอกอย่างเป็นระบบ โดยมีการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนตามแบบประเมินวิสาหกิจชุมชน มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานวิสาหกิจชุมชนเป็นที่เล็ง ทำให้รู้ถึงศักยภาพของตนเอง ศึกษาแก้ไขปัญหา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสมาชิกภายในวิสาหกิจชุมชน โดยเฉพาะสมาชิกที่สมัครใจไปอบรมจากภายนอกจะกลับมาถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคนิคลำพูน สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำพูน สำนักงานเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ องค์การมหาชน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน และสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านโฮ่ง เป็นต้น

สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

วิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้ มีการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยการทำการกระเทียมดองอินทรีย์ผลิตภัณฑ์อบคั่วลำไยอินทรีย์ ซึ่งทำจากกระเทียมอินทรีย์ที่มีการเพาะปลูกได้รับ IFOAM กระเทียมซึ่งเป็นระบบที่พัฒนาขึ้นโดยสหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (International Federation of Organic Agriculture Movements – IFOAM) โดยมาตรฐาน IFOAM มีความสำคัญทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ ช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้าและดีต่อสุขภาพมากขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจในกระเทียมอบคั่วลำไยอินทรีย์ ว่ามีความปลอดภัย มีคุณภาพ มีมาตรฐานรองรับ สามารถตรวจสอบได้ และวิสาหกิจชุมชนยังได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้ในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย นอกจากนี้ ยังดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายที่เกื้อกูลกัน เช่น กิจกรรมการทำลำไยอบแห้งเนื้อสีทองและมะม่วงอบแห้ง การนำเปลือกลำไยและมะม่วงมาทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในกิจกรรมการปลูกพืชผักอินทรีย์ กิจกรรมตัดแต่งกระเทียมและหอมแดงโดยใช้เศษวัสดุที่เหลือมาทำปุ๋ยหมัก การทำมะม่วงอบแห้ง มีเศษที่เหลือจากการตกแต่งก่อนเข้าเตาอบมาทำเป็นมะม่วงกวนแผ่นมะม่วงหยี เยลลี่มะม่วง กัมมี่มะม่วง เป็นต้น

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม วิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์ พืชผักสมุนไพรและผลไม้

- 📍 เลขที่ 141/1 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านโฮ่ง อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน
- 👤 ว่าที่ ร.ต.ชนะ ไชยชนะ ประธานวิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์ พืชผักสมุนไพรและผลไม้
- ☎ 09 1069 9325 และ 06 5252 4555
- 🌐 Chanaorganicfarm
- 📷 Chanaorganicfarm
- ✉ Chanaorganicmarketing@gmail.com
- 📘 วิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้ :::

ช่ายคา DOAE

เรียบเรียง : นาฏสรวง อินทร์แก้ว, สมิตินิ์ ชาวศรี สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ข้อมูล-ภาพ : กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กลุ่มโสตทัศนูปกรณ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2565 นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมพบปะเกษตรกรและประชาชน ณ โรงเรียนตรมศาสตร์วิทยา ตำบลตะลุง อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี โดยมี ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานมอบปัจจัยการผลิตทางการเกษตร และเครื่องอุปโภคบริโภค ได้แก่ อุปกรณ์ป้องกันกำจัดโรคในทุเรียน ต้นกล้า เมล็ดพันธุ์ผัก เงินทุนสนับสนุนพัฒนาอาชีพและทุนการศึกษา เป็นต้น ให้แก่เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการลงพื้นที่ในครั้งนี้ เพื่อผลักดันอุตสาหกรรมฮาลาลให้กับจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพิ่มศักยภาพและมูลค่าสินค้าให้พี่น้องประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรฯ เบื้องต้นเตรียมขับเคลื่อนนิคมอุตสาหกรรมฮาลาลขึ้นอีกครั้ง เพื่อเป็นโครงการนำร่อง รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสันติสุข โดยก้าวข้ามผ่านความรุนแรงและสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้กับ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2565 นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมคณะ นำเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ร่วมงานมอบรางวัลการประกวดแปลงใหญ่ดีเด่น ระดับประเทศ ประจำปี 2565 ณ ห้อง 115 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมี ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานมอบรางวัลจำนวน 6 รางวัล ได้แก่ รางวัลชนะเลิศ คือ แปลงใหญ่มะพร้าว หมู่ 2 ตำบลเขาถ่าน อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับเงินรางวัล 60,000 บาท รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 คือ แปลงใหญ่ข้าว หมู่ 7 ตำบลหนองเมือง อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับเงินรางวัล 40,000 บาท รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 คือ แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน หมู่ 7 ตำบลราษฏร์ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ได้รับเงินรางวัล 20,000 บาท และรางวัลชมเชย จำนวน 3 รางวัล ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ตำบลหินซ้อน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลลาดกระโทง อำเภอสวนชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา และแปลงใหญ่มะขาม วิชาทักขุมชน กลุ่มมะขามแปลงใหญ่ หมู่ 1 ตำบลบ้านเสี้ยว อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี ได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท ซึ่งแปลงใหญ่ ที่ได้รับรางวัลทุกกลุ่มจะได้รับโล่และเกียรติบัตรเป็นขวัญและกำลังใจในการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มต่อไป

เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2565 นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมด้วยรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร คณะผู้บริหาร เกษตรจังหวัด และเกษตรอำเภอทั่วประเทศ ร่วมการสัมมนา Year End Conference ประจำปีงบประมาณ 2565 ณ โรงแรมแกรนด์ ริชมอนด์ สโตนี คอนเวนชัน จังหวัดนนทบุรี โดยอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ได้นำเสนอในหัวข้อ “ก้าวต่อไปกับความท้าทายของนักส่งเสริมการเกษตร” และรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรได้นำเสนอในหัวข้อ “ข้อค้นพบ และความท้าทายในงานส่งเสริมการเกษตร ด้านบริหาร ด้านพัฒนาเกษตรกร ด้านส่งเสริมการผลิต และด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี” ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สรุปจากผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา พร้อมเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานในปี 2566 เพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรให้สามารถดูแลพี่น้องเกษตรกรได้ทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างเต็มกำลังต่อไป

เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2565 นางอัญชลี สุจิตตานนท์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ลงพื้นที่ติดตามงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่จังหวัดราชบุรี รวมทั้งมอบแนวทางการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในงานสัมมนาแนวทางการขับเคลื่อนงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (ศพก.) แปลงใหญ่ และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคตะวันตก ณ ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี ดำเนินการจัดและให้การต้อนรับโดยผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2 จังหวัดราชบุรี พร้อมได้มอบโล่รางวัลและเกียรติบัตรรางวัลการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่น ระดับเขต และรางวัลการประกวดแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรดีเด่น ระดับประเทศ ให้กับสำนักงานเกษตรจังหวัดที่ชนะการประกวด

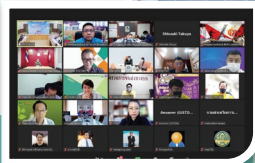
เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2565 นายนวนิตย์ พลเคน รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ลงพื้นที่ติดตามเยี่ยมเยียนการประกวดผลผลิตทางการเกษตร ณ สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส และเยี่ยมชมนิทรรศการของกรมส่งเสริมการเกษตร “สืบสาน รักษา ต่อยอด สรรค์สร้างคุณค่ามรดกแห่งแผ่นดิน สู่อัตลักษณ์ความภาคภูมิใจชาวรา” ในงานวันลองกอง ครั้งที่ 45 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 16 - 25 กันยายน 2565 ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา บริเวณศูนย์ราชการอำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย นิทรรศการจาก 24 หน่วยงาน และกิจกรรมประกวดผลผลิตทางการเกษตร การประกวดบอนสี การแข่งขันเสียบยอดลองกองของเยาวชนเกษตรกรในโรงเรียน การตอบปัญหาทางการเกษตร ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การจัดกระเช้าผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร การประกวดผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ นิทรรศการของส่วนราชการต่าง ๆ ตลาดผลผลิตทางการเกษตร และสินค้าจากเกษตรกร แม่บ้านเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ฯลฯ

เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2565 นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นประธานเปิดงาน วันสาธิตการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมภาคการเกษตร (โดรนภาคการเกษตร) เพื่อการอารักขาพืช ณ แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ 1 ตำบลผักไหม อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ และแปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ที่ 7 บ้านข้าตมณณ์ ตำบลตระกาจ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งแปลงใหญ่ทั้ง 2 แห่ง ดังกล่าวได้รับมอบโดรนภาคการเกษตร จำนวนแห่งละ 1 เครื่อง จากบริษัท เอทีโอ เทคโนโลยีส์ จำกัด (โดรนเจ้าเอี้ยง) เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้นวัตกรรมด้านการเกษตรของชุมชนต่อไป ทั้งนี้ งานวันสาธิตการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมภาคการเกษตร (โดรนภาคการเกษตร) เพื่อการอารักขาพืชดังกล่าว จัดขึ้นเพื่อนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะด้านอารักขาพืชมาใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิต และเพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงนวัตกรรมด้านการเกษตร คือ เทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับ (โดรน) และนวัตกรรมภาคการเกษตรด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มคุณภาพและผลผลิตทางการเกษตร มุ่งสู่การพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้นวัตกรรมด้านการเกษตรของชุมชนสู่ระบบเกษตรอัจฉริยะ

เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2565 นายครองศักดิ์ สงรักษา รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร เป็นตัวแทนกรมส่งเสริมการเกษตร เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการด้านวิชาการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศ ครั้งที่ 2/2565 ผ่านวิดีโอทัศน์ทางไกล ด้วยระบบ Zoom Meeting โดยมีนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานการประชุมในครั้งนี ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาการะสรุปสถานการณ์ฝุ่นละอองและจุดความร้อนในประเทศไทย ปี 2565 ผลการดำเนินงานตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง ปี 2565 การปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป และให้ฝ่ายเลขานุการฯ ทบทวนการปรับปรุงค่าดัชนีคุณภาพอากาศ (Air Quality Index : AQI) และทบทวนเพิ่มเติมข้อมูลใน (ร่าง) แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง ปี 2566

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว น้ำหอมเพื่อการค้า

มะพร้าวน้ำหอมเป็นพืชที่มีความนิยม ทั้งในประเทศ และต่างประเทศซึ่งดูได้จากสถิติปริมาณการส่งออกมะพร้าวน้ำหอมในประเทศไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากมีคุณสมบัติพิเศษที่เนื้อมีรสชาติน้ำหวาน น้ำมีรสชาติดกกล่อมและกลิ่นหอมเฉพาะ

ปัจจุบันหากจะมองการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าวเพื่อการค้าเกษตรกรไม่สามารถที่จะมองได้เพียงการปลูกและการดูแลรักษา แต่ต้องคำนึงช่องทางการตลาดนำการผลิต การลดต้นทุนการผลิต การลดการสูญเสียจากการผลิต การใช้เทคโนโลยีการผลิตให้ได้คุณภาพและใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ตลอดจนการรวมตัวกันเป็นแปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอม และการสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดต่อไปในอนาคต เพื่อนำไปสู่ “การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพ การบริหารจัดการ และการตลาด” สำหรับการผลิตมะพร้าวน้ำหอม ให้มีประสิทธิภาพที่ดีมีคุณภาพ จะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

ปัจจัยด้านการผลิต

1. ต้องมีแหล่งน้ำตลอดทั้งปี สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีแสงแดดอย่างน้อย 5 ชั่วโมงต่อวัน อุณหภูมิเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส และไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน

2. ต้องมีการตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อทราบคุณสมบัติของดิน จากนั้นทำการปรับปรุงดินเพื่อให้เหมาะสมต่อการเพาะปลูก เช่น ค่าความเป็นกรด-ด่างไม่เหมาะสมต้องปรับสภาพดินโดยใช้ปูนขาว หรือปุ๋ยเคมีบางชนิดในการจัดการ จากการวิเคราะห์ดินจะทำให้เราสามารถจัดการปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้

3. สำหรับมะพร้าวเป็นพืชที่นำธาตุอาหารออกไปจากแปลง โดยผ่านผลผลิตเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าดินจะสมบูรณ์แต่เพื่อผลผลิตที่ดีและสม่ำเสมอ จึงควรมีการเติมปุ๋ยให้กับต้นมะพร้าว โดยปุ๋ยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1) ปุ๋ยเคมี : เป็นปุ๋ยที่ให้ปริมาณธาตุอาหารสูง แต่ปัจจุบันมีราคาแพง ดังนั้น จึงควรใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้การวิเคราะห์ดินประกอบ จากนั้นใช้ปุ๋ยสังเคราะห์ให้ตรงกับความต้องการของมะพร้าวน้ำหอมมากที่สุด และช่วยลดต้นทุนในการผลิตได้

(2) ปุ๋ยอินทรีย์ : เป็นปุ๋ยที่ให้ปริมาณธาตุอาหารต่ำกว่าปุ๋ยเคมี แต่จะช่วยในการปรับปรุงบำรุงดิน และการทำงานของจุลินทรีย์ในดิน รวมถึงรักษาความชื้นได้

4. การจัดการแมลงและศัตรูพืช เป็นสิ่งสำคัญในการควบคุมดูแลสุขภาพของต้นมะพร้าว ซึ่งมีวิธีการดำเนินการทั้งในรูปแบบการใช้สารเคมี และไม่ใช้สารเคมีหรือการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrate Pest Management) เป็นการเลือกใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชวิธีการต่าง ๆ และนำมาใช้ร่วมกันผสมผสานกัน ให้ถูกต้อง ถูกเวลา เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพพื้นที่ โดยศัตรูสำคัญมี 4 ชนิด ได้แก่ หนอนหัวดำ ตัวมอด ตัวงวง และไรสีขา

การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrate Pest Management)

การใช้แอมलगในการช่วยผสมเกสร

การปลูกพืชแซมและพืชคลุมดิน

5. การใช้แอมलगช่วยผสมเกสร สำหรับมะพร้าว น้ำหอมเป็นพืชที่มีการออกดอกเพศผู้และเมียที่ไม่พร้อมกัน โดยมีช่วงทับซ้อนกันเพียงเล็กน้อย ดังนั้น การใช้แอมलगในการช่วยผสมเกสรจะเป็นการเพิ่มอัตราการติดผลของมะพร้าว น้ำหอมได้ โดยที่นิยมได้แก่ ชันโรง และ ผึ้ง อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรจากการเก็บน้ำผึ้งและชันโรงอีกด้วย

6. การปลูกพืชแซมและพืชคลุมดิน สำหรับพืชคลุมดินจะช่วยในการรักษาความชื้นให้กับดิน ลดการสูญเสียน้ำดิน ควบคุมวัชพืชและเพิ่มธาตุอาหารให้กับดินแต่ขึ้นกับชนิดพืชที่ใช้คลุมดิน นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยจากต่างประเทศ พบว่า การมีพืชคลุมดินจะช่วยเพิ่มปริมาณรากหาอาหารได้ สำหรับพืชแซมจะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร ทั้งนี้ สำหรับพืชแซมต้องเลือกชนิดพืชที่เหมาะสม และไม่กระทบต่อกิจกรรมของพืชหลัก

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการสวนมะพร้าว

เมื่อตัดสินใจปลูกมะพร้าว น้ำหอม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอันดับต้น ๆ คือ การลงทุนเป็นการลงทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนระยะยาว ซึ่งเงินทุนไม่ต่ำกว่า 15,000-18,000 บาทต่อไร่ ดังนั้น การบริหารจัดการสวนมะพร้าวจึงมีความสำคัญเป็นอันดับต้น นั่นคือ จำเป็นต้องวางแผนผังการจัดการแปลงมะพร้าวว่าควรปลูกอย่างไรให้มีการให้น้ำได้สะดวกทั่วถึงและเพียงพอตลอดปี การให้ปุ๋ยและการเก็บเกี่ยวผลผลิต ตลอดไปจนถึงการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนเพื่อลดต้นทุนการผลิต การวางแผนร่วมกันเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้มีผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ มีวงรอบการเก็บเกี่ยวผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ และคุณภาพของผลผลิตใกล้เคียงกัน นอกจากนั้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมนั้นต้องคำนึงถึง

นำวัสดุเหลือใช้ไปแลกเปลี่ยน

นำเปลือกมะพร้าวไปทำปุ๋ย

วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น การนำเปลือกของมะพร้าวไปเข้าสู่กระบวนการแปรรูปในทางอุตสาหกรรม การเชื่อมโยงเครือข่ายกับกลุ่มเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ เพื่อนำวัสดุเหลือใช้ไปแลกเปลี่ยน เช่น นำเปลือกมะพร้าวไปทำปุ๋ยเพื่อนำกลับมาใช้ในรูปปุ๋ยอินทรีย์ นำไปปูพื้นหลุมของสุกรเพื่อแลกเปลี่ยนนำมูลสุกรมาใช้ใส่มะพร้าว เป็นต้น

ปัจจัยด้านการเพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพ

1. ต้องเป็นมะพร้าวพันธุ์ดีตรงตามสายพันธุ์มะพร้าว น้ำหอม ซึ่งมีลักษณะทั่วไป คือ สีของก้านใบที่แทงออกมาจะเป็นสีเขียว เปลือกผลมะพร้าวอ่อนเป็นริ้ว และรากมีกลิ่นหอมคล้ายใบเตย

2. ระยะการปลูกต้องเหมาะสม ระยะระหว่างต้น x ระยะระหว่างแถว คือ 6 x 6 เมตร หลุมปลูกขนาด 50 x 50 x 50 เซนติเมตร เตรียมวัสดุปลูกที่เหมาะสมก่อนลงปลูก

3. การปลูกควรปลูกในฤดูฝน กลบดินอย่างน้อย 2/3 ของผล ระวังอย่าให้ทับโคนต้นพันธุ์ และหันในทิศทางเดียวกัน ปักไม้เป็นหลักยึดและบังแดดให้ระยะแรก เพื่อลดอัตราการตายของต้นพันธุ์

4. การให้น้ำในปีแรกควรให้น้ำทุกสัปดาห์ และให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งการใส่ปุ๋ยควรใส่บริเวณโคนต้นและรัศมี 2 เมตรโดยรอบ เพราะรากมะพร้าวจะนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด และยังลดต้นทุนการผลิตจากการให้ปุ๋ยเกินความจำเป็น

5. ควรกำจัดวัชพืชและหมั่นตรวจการเข้าทำลายของแมลงศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอเพื่อลดการสูญเสียของผลผลิต และสามารถป้องกันแก้ไขได้อย่างทันท่วงที

6. การเก็บเกี่ยวผลผลิตที่มีคุณภาพสำหรับมะพร้าว น้ำหอม คือ 20 - 22 วันต่อครั้ง หากแทงจันทูทุกครั้งเพื่อออกทางใหม่จะเก็บได้ 16 ทะลายต่อต้นต่อปี ผลผลิตเฉลี่ย 70-100 ผลต่อต้น คิดเป็น 3,000-4,000 ผลต่อไร่ เนื้อผลที่เหมาะสมต่อการเก็บเกี่ยวจะเป็นเนื้อ 2 ชั้น โดยสังเกตจากสีผลบริเวณรอยต่อข้าวผล หากมีสีขาวเป็นวงกว้างแสดงว่าอ่อนเกินไป แต่หากเหลือวงสีขาวเพียงเล็กน้อยจะเป็นช่วงที่เหมาะสมในการเก็บผลผลิต

ปัจจัยด้านการตลาดมะพร้าวน้ำหอม

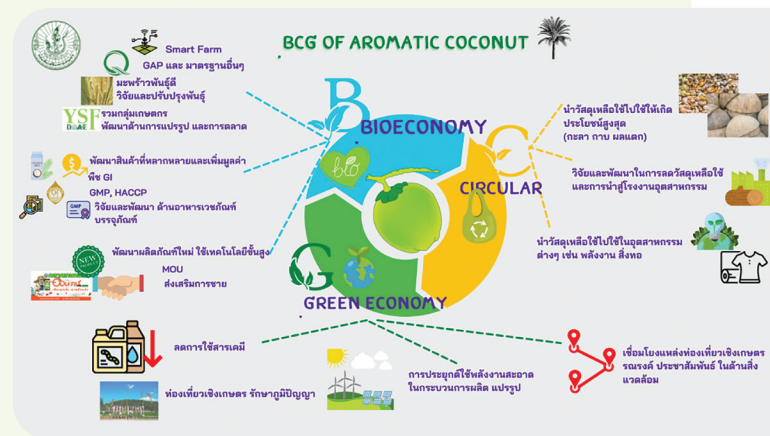
มะพร้าวน้ำหอมจะมีผลผลิตมากในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงกุมภาพันธ์ ซึ่งราคาของมะพร้าวน้ำหอมในแต่ละช่วง จะขึ้น กับความต้องการของตลาดเป็นสำคัญ การจัดการด้านการตลาด มะพร้าวน้ำหอมอาจแบ่งได้เป็นการจัดการผลผลิตสด การแปรรูป ผลผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ และการเพิ่มรายได้ในส่วนมะพร้าวน้ำหอม

1. การจำหน่ายมะพร้าวน้ำหอม โดยจำหน่ายผลผลิตสด มีลิ่งเป็นผู้รวบรวมผลผลิต หากเกษตรกรมีการรวมกลุ่มและทราบ ปริมาณความต้องการของตลาดล่วงหน้า จะส่งผลให้สามารถ วางแผนการผลิตและการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมตรง ความต้องการของตลาด สามารถคัดแยกผลผลิตเพื่อจำหน่าย ไปยังผู้ส่งออกเพื่อให้เหมาะสมกับการจำหน่ายผลผลิตไปยังแต่ละ พื้นที่

องค์กรรวม (BCG Model) ซึ่งเป็นวาระ แห่งชาติ ประกอบด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy: B) ที่เน้นการใช้ทรัพยากร ชีวภาพอย่างคุ้มค่า ควบคู่กับการรักษาสมดุลสิ่งแวดล้อม นำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาต่อยอด เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับ สินค้า เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy: C) ที่เน้นการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ใน 3 เรื่องหลัก คือ การใช้งานผลิตภัณฑ์เดิมวงจร (Reuse, Refurbish, Sharing) การแปรรูปเพื่อกลับมาใช้ใหม่ (Recycle, Upcycle) และการออกแบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตเพื่อให้เกิด ของเสียน้อยที่สุด (Zero-Waste) ซึ่งทั้ง 2 เศรษฐกิจนี้อยู่ภายใต้ เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy: G) ซึ่งเป็นการพัฒนา เศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้อง พัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้ อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน โดยมีสินค้า และบริการในกลุ่ม BCG ที่อยู่ในเป้าหมายผลักดัน ได้แก่ เกษตร และอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

สำหรับมะพร้าวถือเป็นหนึ่งในพืชที่จะพัฒนาเป็นต้นแบบ ในการขับเคลื่อน BCG Model เนื่องจากในกระบวนการผลิต ยังมีส่วนที่เป็นวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตพอสมควร ดังนั้น เป็นเรื่องที่ทำนายและต้องมีการจัดการแบบบูรณาการ เพื่อความยั่งยืนต่อไป :::

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบองค์กรรวม (BCG Model)

2. การจำหน่ายผลผลิตเพื่อการอุตสาหกรรม หรือ การส่งผลผลิตเพื่อเข้าโรงงานแปรรูปเป็นน้ำมะพร้าวบรรจุขวด หรือผลิตภัณฑ์อื่น ซึ่งต้องการลักษณะมะพร้าวที่แตกต่างกัน จะช่วยในเรื่องการจำแนกผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าของมะพร้าว น้ำหอม

นอกจากปัจจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว เกษตรกรยังต้อง คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาจากการผลิต มะพร้าวน้ำหอม ตามนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบ

กรมส่งเสริมการเกษตรมุ่งพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อขับเคลื่อนงานและยกระดับการให้บริการดิจิทัล

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้รับหน้าที่ในการสนับสนุนการบริการดิจิทัลให้กับทุกหน่วยงานในสังกัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานรองรับการให้บริการดิจิทัลที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว ความมั่นคง ความต่อเนื่อง สามารถตอบสนองความต้องการของทุกหน่วยงานรวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกคน อันนำไปสู่การส่งมอบบริการของกรมส่งเสริมการเกษตรไปสู่เกษตรกรและประชาชนทั่วประเทศ

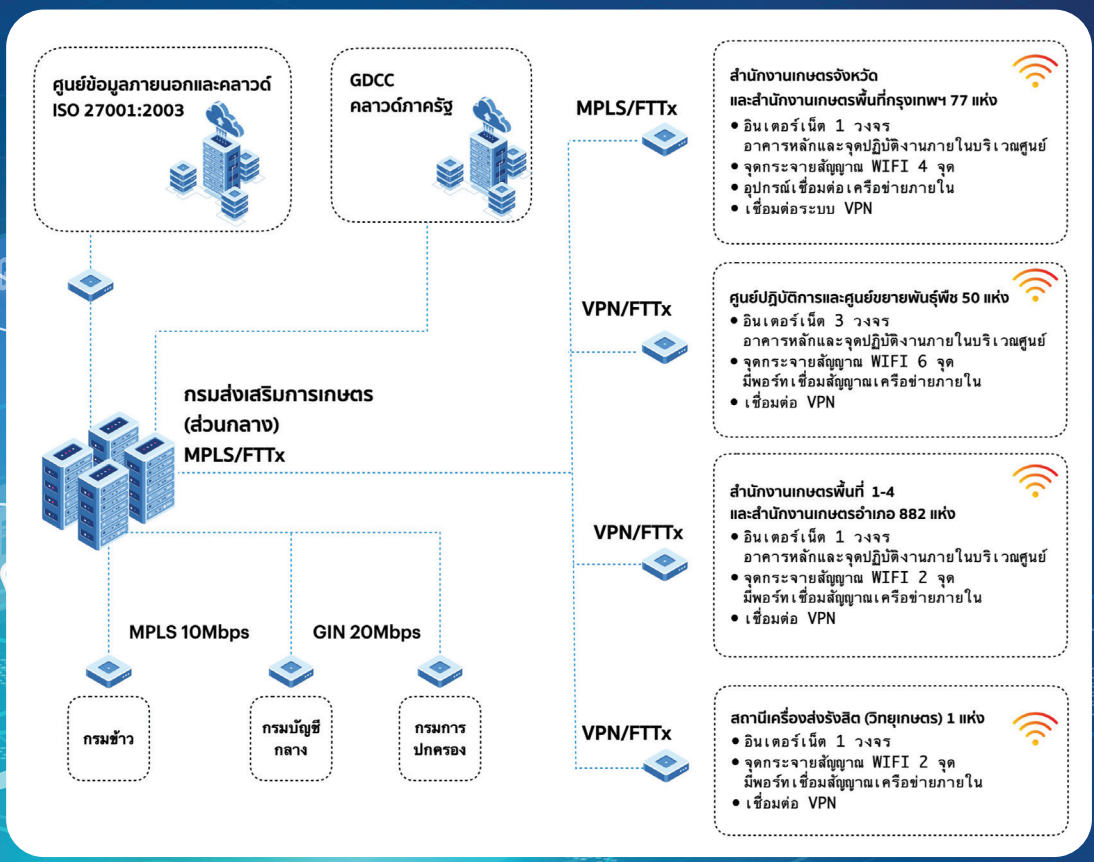
ห้องปฏิบัติการเครือข่าย

- ปรับปรุงระบบสำรองไฟฟ้าเพื่อช่วยปรับกระแสไฟฟ้าให้มีเสถียรภาพเหมาะสมกับระบบคอมพิวเตอร์หรือในเวลาที่ไฟฟ้าดับชั่วคราว
- ปรับปรุงระบบควบคุมอุณหภูมิความชื้นเพื่อช่วยรักษาอุณหภูมิและความชื้นให้เหมาะสมกับระบบคอมพิวเตอร์
- จัดหาเครื่องกำเนิดไฟฟ้าซึ่งจะทำงานร่วมกับระบบสำรองไฟฟ้า จะทำงานต่อเนื่องกันทันทีเมื่อกระแสไฟฟ้าดับทำให้สามารถให้บริการได้ทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง

ระบบคอมพิวเตอร์

- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้วยวิธีการ Consolidation จากติดตั้งแยกเครื่อง นำมารวมกันตามเทคโนโลยีช่วยลดภาระผู้ดูแลระบบลดทรัพยากรที่ต้องใช้เกิน และลดระยะเวลาการบำรุงรักษา
- ลดความเสี่ยงต่อเพิ่มความต่อเนื่องในการใช้งานโดยย้ายระบบจากอุปกรณ์ชุดเก่ามาประมวลผลบนอุปกรณ์ชุดใหม่

ระบบเครือข่ายและการสื่อสาร

- พัฒนาการเชื่อมต่อที่มีความปลอดภัยสูงแบบ Virtual Private Network ให้กับทุกหน่วยงาน
  - ➔ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและติดตามการแก้ไขปัญหาระบบเครือข่าย
  - ➔ ลดการจัดหาไลเซนส์ซอฟต์แวร์ควบคุมสั่งการระยะไกล
  - ➔ สร้างการเชื่อมต่อที่ปลอดภัยให้กับโปรแกรมรุ่นเก่าที่ใช้งานอยู่แต่ไม่สามารถปรับรุ่นให้ทันสมัยได้
  - ➔ สร้าง eco system สำหรับการใช้งานแบบอินทราเน็ต
  - ➔ สร้างการเชื่อมต่อที่มีความปลอดภัยสูงในการรับและส่งข้อมูล
- พัฒนาความต่อเนื่องในการเข้าถึงบริการดิจิทัลจาก Data Center ภายนอกและคลาวด์ภาครัฐ GDCC ที่พร้อมบริการเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง

การบริการการสื่อสาร

- เปิดให้บริการระบบบริหารและการจองห้องประชุมออนไลน์ ทุกหน่วยงานสามารถดำเนินการจัดการประชุมออนไลน์ได้เอง และยังสามารถนำไปเชื่อมต่อกับห้องประชุมในระบบ Video Conference ของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกแห่ง
- เพิ่มพื้นที่การบริการอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน
- บริการจุด Wi-Fi ให้เจ้าหน้าที่ใช้ปฏิบัติงาน และให้บริการเกษตรกรทั่วประเทศ 2,030 จุด

SCAN QR Code
เพื่อรับชม Clip

ศูนย์ฯ แมลงเศรษฐกิจ

แหล่งเรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจหนึ่งเดียวของภาคใต้
ณ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร หรือ ศูนย์ฯ แมลงเศรษฐกิจจังหวัดชุมพร เป็นศูนย์ให้บริการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ ตั้งอยู่เลขที่ 22/1 หมู่ที่ 6 ตำบลขุนกระโทก อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร รหัสไปรษณีย์ 86000 มีเนื้อที่ประมาณ 5.2 ไร่ และมีพื้นที่ในเขตบริการ จำนวนทั้งสิ้น 22 จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 2 จังหวัดราชบุรี (ภาคตะวันตก) จำนวน 8 จังหวัด และสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 5 จังหวัดสงขลา (ภาคใต้) จำนวน 14 จังหวัด เรียกได้ว่าครอบคลุมทั้งภาคใต้ และภาคตะวันตกของประเทศไทย

ผึ้งโพรงและชันโรง แมลงเศรษฐกิจที่ศูนย์ฯ ดำเนินการส่งเสริม

สำหรับ แมลงเศรษฐกิจ ที่ได้รับความนิยมจากเกษตรกรในยุคนี คงหนีไม่พ้น “ผึ้งโพรงและชันโรง” เนื่องจากเป็นแมลงประจำถิ่น และมีความหลากหลายทางสายพันธุ์ อีกทั้งเป็นแหล่งรายได้เสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชชั้นดีอีกทางหนึ่ง

ผึ้งโพรง (Apis cerana) เป็นผึ้งพื้นเมืองของประเทศไทย โดยปี พ.ศ. 2564 ในพื้นที่ภาคใต้และภาคตะวันตก มีเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งโพรงทั้งหมดเป็นรายกลุ่ม จำนวน 343 กลุ่ม มีสมาชิก จำนวน 11,430 คน และเป็นเกษตรกรรายย่อย จำนวน 3,569 คน มีจำนวนรังเลี้ยงผึ้งทั้งหมด จำนวน 102,816 รัง มีจำนวนรังเลี้ยงผึ้งที่มีตัวผึ้งอยู่ทั้งหมด จำนวน 62,678 รัง คิดเป็นร้อยละ 61.96 ของจำนวนรังเลี้ยงผึ้งทั้งหมด และมีราคาจำหน่ายน้ำผึ้งโพรงเฉลี่ย จำนวน 458 บาท ขนาดบรรจุ 750 มิลลิลิตร

ชันโรง (Stingless bee) เป็นแมลงในกลุ่มเดียวกับผึ้ง แต่ไม่มีเหล็กใน พบหลากหลายสายพันธุ์ในภาคใต้ โดยปี พ.ศ. 2564 ในพื้นที่ภาคใต้และภาคตะวันตก มีเกษตรกรผู้เลี้ยงชันโรงทั้งหมดเป็นรายกลุ่มจำนวน 64 กลุ่ม มีสมาชิก จำนวน 1,534 ราย และเป็นรายย่อยจำนวน 314 ราย มีจำนวนรังที่มีชันโรงทั้งหมด 20,633 รัง และมีราคาจำหน่ายน้ำผึ้งชันโรงเฉลี่ย 1,230 บาท ขนาดบรรจุ 750 มิลลิลิตร

ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรงในภาคใต้

ศูนย์ฯ ดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงควบคู่ไปกับชันโรง ในพื้นที่ภาคใต้ ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรตามโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตร อาทิ การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ เพื่อเสริมรายได้ และช่วยผสมเกสรเพิ่มผลผลิตพืช (ผึ้งโพรงและชันโรง) และโครงการบูรณาการร่วมกับภายนอก อาทิ การเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อป้องกันช้างป่าทำลายพืชเศรษฐกิจ และช่วยผสมเกสรเพิ่มผลผลิตพืช โดยเกิดจากความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ผ่านการประสานงานจากสำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

อบรมการเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อป้องกันช้างป่า

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-ปัจจุบัน มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมากกว่า 3,256 ราย และเกิดการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมด้านการเลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรงอย่างมั่นคง มีมาตรฐานและเป็นรูปธรรมในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้และหลายจังหวัดในภาคตะวันตก ภายใต้กลุ่มเลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรงที่เป็นแปลงใหญ่ผึ้งโพรง/ชันโรง วิชาหลักกลุ่มเลี้ยงผึ้งโพรง/ชันโรง จุดเรียนรู้ในพื้นที่ต่าง ๆ ของ Smart farmer และ Young Smart Farmer ด้านผึ้งโพรงและชันโรง มากมายหลายจุดด้วยกัน

ขยายผลการส่งเสริมสู่จุดเรียนรู้ ผึ้งโพรงและชันโรงหลายพื้นที่ในภาคใต้

จากการดำเนินงานส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรงในภาคใต้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและต่อเนื่อง ศูนย์ฯ จึงได้ดำเนินกิจกรรมจุดเรียนรู้ ผึ้งโพรงและชันโรงขึ้นในหลายพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานราชการและเอกชน ได้แก่ ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำชุมพร โครงการพัฒนาพื้นที่หนองใหญ่ตามพระราชดำริจังหวัดชุมพร โครงการพัฒนาส่วนพระองค์จังหวัดชุมพร โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ชุมพรคาบาน่า ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดกระบี่ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุราษฎร์ธานี ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดยะลา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ใน 4 จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช จำนวน 12 โรงเรียน เกิดผลผลิตและผลิตภัณฑ์ รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร นักเรียน และผู้สนใจในพื้นที่ใกล้เคียง

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร พร้อมส่งเสริมพัฒนา และสืบสานกิจกรรมในด้านแมลงเศรษฐกิจ เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งตนเอง และมีรายได้ที่มั่นคงสืบไป

สอบถามเพิ่มเติม

และติดต่อเข้าเยี่ยมชมได้ที่ :

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร

เลขที่ 22/1 หมู่ที่ 6 ตำบลขุนกระษัง
อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร 86000

0 7765 8669

โทรสาร 0 7757 4520

aopdb03@doae.go.th

aopdb03

ช่องทางการติดตาม :

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร

www.aopdb03.doae.go.th

ศูนย์แมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร (ศทม.ชพ.) ::::

มาทำความรู้จัก คลินิกพืช

คลินิกพืช (Plant Clinic) คือ การให้บริการตรวจวินิจฉัยอาการผิดปกติของพืช รวมถึงให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืชที่เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยยึดหลักการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานที่ถูกต้อง และเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

ให้คำปรึกษา **ฟรี**

ขั้นตอนเข้ารับบริการ

1

เกษตรกรนำตัวอย่างพืชที่แสดงอาการผิดปกติ หรือแมลงที่พบในแปลงปลูก หรือภาพถ่ายพืชที่แสดงอาการผิดปกติ ที่ชัดเจนมาขอรับคำปรึกษา

2

เจ้าหน้าที่สอบถามและกรอกข้อมูล ประวัติการปลูกพืชและการดูแลรักษาพืช จากเกษตรกร

3

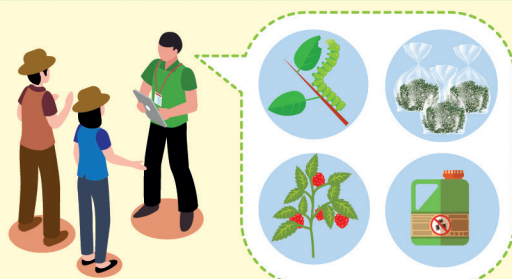
เจ้าหน้าที่ทำการวินิจฉัยอาการผิดปกติ โดย

- พิจารณาจากตัวอย่างพืช และ/หรือภาพถ่าย พร้อมข้อมูลประกอบ
- ลงพื้นที่แปลงเกษตรกร ในกรณีที่ข้อมูลไม่เพียงพอ หรือยังไม่สามารถระบุสาเหตุได้ชัดเจน
- ส่งตัวอย่างพืชที่แสดงอาการผิดปกติไปยังห้องปฏิบัติการ ในกรณีที่ยังไม่สามารถระบุสาเหตุของอาการผิดปกติได้เมื่อลงพื้นที่แล้ว

4

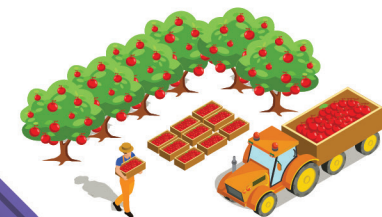
แจ้งผลการวินิจฉัยพร้อมให้คำแนะนำ การจัดการศัตรูพืชแก่เกษตรกร

ทราบสาเหตุอาการผิดปกติ ของพืชที่เกิดขึ้น และได้คำแนะนำ การจัดการศัตรูพืชที่ถูกต้อง

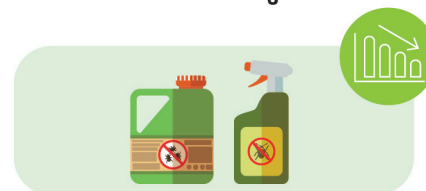

ลดความเสียหายของผลผลิต

ประโยชน์ ที่เกษตรกรจะได้รับ

ลดการใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ลดต้นทุนการผลิต

ติดต่อรายละเอียดเพิ่มเติมและขอรับบริการได้ที่

- สำนักงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
- ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชทั้ง 9 แห่งทั่วประเทศ

SCAN QR Code เพื่อรับชมแอนิเมชั่น

การเก็บตัวอย่างส่งวินิจฉัยศัตรูพืช

การถ่ายภาพเพื่อการวินิจฉัยศัตรูพืช

วารสารส่งเสริมการเกษตร ปีที่ 55 ฉบับที่ 306 กันยายน - ตุลาคม 2565
ข้อมูล : กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

ดาวน์โหลด

ลดต้นทุนการผลิตด้วย

ปุ๋ยอินทรีย์

ปุ๋ยอินทรีย์มี 3 ประเภท

ปุ๋ยอินทรีย์ คือ สารประกอบที่ได้จากสิ่งที่มีชีวิต ได้แก่ พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ผ่านกระบวนการผลิตทางธรรมชาติ ปุ๋ยอินทรีย์ส่วนใหญ่ใช้ในการปรับปรุงสมบัติทางกายภาพของดิน ทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย ระบายน้ำและถ่ายเทอากาศได้ดี รากพืชจึงงอกงามไปหาธาตุอาหารได้ง่ายขึ้น

1 ปุ๋ยคอก

เป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้มาจากสิ่งขับถ่ายของสัตว์ ให้อินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารแก่พืช ตลอดจนช่วยปรับปรุงดินให้เหมาะสมต่อการปลูกพืช

2 ปุ๋ยหมัก

เป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้จากการนำชิ้นส่วนของพืช วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร หรือวัสดุเหลือใช้จากโรงงานมาหมัก หรือผ่านกระบวนการย่อยสลาย ให้น้ำเปื่อย โดยอาศัยกิจกรรมของจุลินทรีย์ภายใต้สภาวะที่เหมาะสม

3 ปุ๋ยพืชสด

เป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้จากการปลูกพืชบำรุงดิน แล้วทำการไถกลบพืชใช้เป็นปุ๋ยพืชสดควรมีอายุสั้น ระบบรากลึก ทนแล้ง ทนโรคและแมลงได้ดี เป็นพืชที่ปลูกง่าย และมีเมล็ดมาก

การนำปุ๋ยอินทรีย์ไปใช้ประโยชน์กับพืชต่าง ๆ

ปุ๋ยอินทรีย์สามารถนำไปใช้กับพืชหลายชนิด กับดินทุกประเภท แต่อัตราที่ใช้จะแตกต่างกันไปขึ้นกับสภาพดิน พื้นที่ปลูก ภูมิอากาศ ตลอดจนคุณภาพของปุ๋ยอินทรีย์ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้ได้ผลดีต้องใส่ในปริมาณที่เพียงพอ และสม่ำเสมอ

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์กับพืชผัก

การนำไปใช้

พืชผักเป็นพืชอายุสั้น มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว ต้องการธาตุอาหารปริมาณมาก ๆ ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ

ข้อคำนึง

การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ต้องคำนึงถึงปุ๋ยที่มีการสลายตัวดีแล้ว สามารถใช้ธาตุอาหารได้ทันที

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์กับไม้ผลไม้ยืนต้น

การนำไปใช้

- 1) สำหรับไม้ผลไม้ยืนต้นที่ปลูกใหม่ ควรใส่รองก้นหลุม ซึ่งเป็นวิธีที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพ
- 2) สำหรับไม้ผลไม้ยืนต้นที่โตแล้ว สามารถใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้ 2 วิธี คือ
  - ใส่โดยการขุดหลุม หรือร่องรอบรัศมีทรงพุ่ม ที่ขุดลึกประมาณ 30 เซนติเมตร
  - ใส่เพื่อคลุมดินบริเวณทรงพุ่มโดยรอบต้น

ข้อคำนึง

ไม้ผล ไม้ยืนต้น เป็นพืชที่มีอายุยาว และมีระบบรากลึก การใส่ปุ๋ยอินทรีย์จึงควรใส่ในระยะปรับปรุงความสมบูรณ์ของดิน หลังเก็บผลผลิต และตัดแต่งกิ่ง

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์กับพืชไร่และนาข้าว

การนำไปใช้

- 1) การหว่าน ควรหว่านปุ๋ยอินทรีย์ให้กระจายสม่ำเสมอ แล้วคราดกลบควรใส่ก่อนปลูก 1-3 สัปดาห์
- 2) หากใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อไถกลบในพื้นที่
  - โสนและปอเทือง ควรไถกลบขณะที่ต้นยังอ่อนอยู่
  - พืชตระกูลถั่ว ควรไถกลบหลังเก็บผลผลิตแล้ว

ข้อคำนึง

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์กับพืชไร่และนาข้าว นอกจากจะเป็นการช่วยเพิ่มธาตุอาหารให้กับพืชแล้วยังช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินที่ผ่านการเพาะปลูกอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานานให้ดีขึ้น

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์กับไม้ดอกไม้ประดับ

การนำไปใช้

- 1) นิยมใช้เป็นปุ๋ยหมัก การปลูกในแปลงใช้ปุ๋ยอินทรีย์หนาประมาณ 1-3 นิ้ว แล้วคลุกเคล้ากับดิน
- 2) นำมาทำวัสดุปลูกโดยใช้อัตราส่วน ปุ๋ยหมัก 1 ส่วน ผสมดินร่วน 2 ส่วน
- 3) นำมาเตรียมวัสดุปลูกกล้า โดยใช้อัตราส่วน ปุ๋ยหมัก 1 ส่วน กรวย 1 ส่วน และดินร่วน 2 ส่วน

ข้อคำนึง

ไม่ควรผสมปุ๋ยหมักในอัตราส่วนมาก ๆ เพราะจะทำให้วัสดุปลูกแห้งเร็วเกินไป ส่งผลให้วัสดุปลูกยุบตัวลงมาก

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ในทุกภาคของประเทศไทย เฝ้าระวังการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง และโรคโคนเน่าหัวเน่ามันสำปะหลัง

โรคใบด่างมันสำปะหลัง (Cassava mosaic disease; CMD)

เนื่องจากปัจจุบันมีการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นในหลายพื้นที่ โรคใบด่างมันสำปะหลังทำความเสียหายแก่ต้นมันสำปะหลังทุกช่วงการเจริญเติบโต ทำให้คุณภาพและผลผลิตลดลง ดังนั้น ขอให้เกษตรกรสำรวจแปลงปลูกมันสำปะหลังอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นมันสำปะหลังแสดงใบด่างและใบหงิกเสียรูปทรง ใบอ่อนและใบที่เจริญใหม่มีขนาดเล็กลง ยอดหงิก ต้นแคระแกร็น ให้ดำเนินการทำลายต้นเป็นโรคด้วยวิธีการที่แนะนำ 3 วิธี ได้แก่ วิธีฝังกลบ วิธีใส่ถุง/กระสอบ และวิธีบดสับ ทั้งนี้ สามารถขอคำแนะนำได้จากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

เชื้อสาเหตุ เชื้อ *Cassava mosaic virus* (สายพันธุ์ Sri Lankan (SLCMV))
ลักษณะอาการ

อาการบนยอด

ส่วนของยอดอ่อนหรือยอดที่เกิดใหม่จะแสดงอาการด่างเขียวอ่อนหรือเหลืองสลับเขียวเข้ม มีขนาดเล็กเรียวเล็กหงิกงอ และเสียรูปทรง

อาการบนใบ

ส่วนใบที่ถัดลงมาจากยอดหรือใบแก่จะพบอาการด่างเขียวอ่อนหรือเหลืองสลับเขียวเข้ม หงิกงอ และเสียรูปทรง

หัวมีขนาดเล็ก

ความเสียหายจากโรคทำให้มันสำปะหลังไม่สร้างหัวสะสมอาหารหรือหัวมีขนาดเล็ก อาจทำให้ผลผลิตลดลง

การแพร่ระบาด

■ การนำท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่เป็นโรคมาปลูก ทำให้ต้นที่ออกมาใหม่เป็นโรคใบด่าง

■ แมลงหวี่ขาวยาสูบ ไปดูดกินน้ำเลี้ยงต้นที่เป็นโรคและเป็นพาหะ นำโรคไปยังต้นปกติ

พืชอาศัยของเชื้อไวรัสสาเหตุโรค

■ มันสำปะหลังและพืชวงศ์ปล้ำ Euphorbiaceae เช่น ละหุ่ง สนุดำ หญ้ายาง และคะน้าเม็กซิกัน

พืชอาศัยของแมลงหวี่ขาวยาสูบ

- พืชวงศ์ถั่ว
- พืชวงศ์แตง
- พืชวงศ์ Solanaceae เช่น มะเขือ พริก ยาสูบ
- กะเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง สะระแหน่ แมงลัก ยี่ห่วย

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ปลูกมันสำปะหลังที่ปลอดโรค และเป็นพันธุ์ทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง 72 เกษตรศาสตร์ 50 หัวยาง 60 และพันธุ์อื่น ๆ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ
2. ไม่ควรปลูกพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยอง 11 และ CMR 43-08-89
3. ไม่ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบการระบาดของโรค หรือแหล่งที่พบอาการของโรค ท่อนพันธุ์ที่ไม่ทราบแหล่งที่มาและท่อนพันธุ์ที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง
4. สำรวจแปลงมันสำปะหลังอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นเป็นโรค ดำเนินการดังนี้

■ พบโรคกระจายทั่วแปลง ให้ทำลายทิ้งแปลง

■ พบโรคเป็นหย่อม ทำลายเฉพาะต้นเป็นโรค
5. ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคใบด่างด้วย 3 วิธี ดังนี้

■ วิธีฝังกลบ โดยฝังกลบต้นที่เป็นโรคในหลุมที่ลึกไม่น้อยกว่า 2-3 เมตร ราวด้วยสารกำจัดวัชพืช ได้แก่ อะมีทรีน 80% WG หรือซัลเฟนทราโซน 48% SC หรือไดยูรอน 80% WP ก่อนกลบด้วยดินหนาไม่น้อยกว่า 0.5 เมตร

■ วิธีใส่ถุง/กระสอบ โดยนำต้นที่เป็นโรคตัดเป็นท่อนใส่ถุง/กระสอบ มัดปากให้แน่นแล้วนำไปตากแดดไม่น้อยกว่า 7 วัน หรือจนกว่าต้นมันสำปะหลังจะตาย

■ วิธีบดสับ โดยนำต้นที่เป็นโรคเข้าเครื่องบดป่นหรือเครื่องสับย่อย โดยปูพลาสติกรองพื้นให้เศษดินที่ถูกทำลายอยู่บนพลาสติก แล้วคลุมกองด้วยพลาสติกตากแดดให้ต้นมันสำปะหลังแห้งตาย

6. กำจัดแมลงหวี่ขาวยาสูบ โดยพ่นสารเคมีกำจัดแมลง ได้แก่ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 6-12 กรัม หรือ ไบเพนทรีน 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

7. เฝ้าระวังการระบาดของไวรัสใบด่างในพืชอาศัยอื่น ๆ ที่มีแมลงหวี่ขาวยาสูบเป็นพาหะ โดยหลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของแมลงหวี่ขาวยาสูบ เช่น กะเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง พริก มะเขือ มันฝรั่ง และพืชตระกูลถั่ว และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง เช่น สนุดำ ละหุ่ง บริเวณแปลงปลูกมันสำปะหลัง

8. หลีกเลี่ยงการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบอาการของโรคไปสู่แหล่งปลูกอื่น

แมลงหวี่ขาวยาสูบ (Bemisia tabaci)

โรคโคนเน่าหัวเน่ามันสำปะหลัง

ในช่วงนี้หลายพื้นที่ที่มีฝนตกติดต่อกัน ความชื้นในอากาศสูง สภาพแวดล้อมเหมาะต่อการระบาดของโรค โดยเฉพาะแปลงที่ดินระบายน้ำไม่ดี ดังนั้น ขอให้เกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นมันสำปะหลังแสดงอาการของโรค ให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอหรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

เชื้อสาเหตุ เชื้อรา *Phytophthora* spp. / เชื้อรา *Fusarium* spp.

ลักษณะอาการ

ต้นมันสำปะหลังที่อยู่เหนือดินจะพบว่าใบแสดงอาการเหี่ยวเหลือง โคนต้นเน่าเป็นสีน้ำตาลหรือดำ มันสำปะหลังบางพันธุ์โคนต้นจะมีการสร้างรากค้าชูตรงรอยแตกของโคนต้น เมื่อถอนขึ้นมาหัวมันสำปะหลังแสดงอาการเน่า ถ้าผ่าหรือหักหัวมันสำปะหลังจะเห็นภายในสีน้ำตาล ในมันสำปะหลังบางพันธุ์มีอาการเน่าที่โคนและส่วนหัวที่อยู่ใต้ดิน โดยที่ส่วนของลำต้นและใบยังคงมีลักษณะปกติ หรือบางพันธุ์ถ้าอาการรุนแรงมันสำปะหลังอาจยืนต้นตายได้

หัวมันสำปะหลังแสดงอาการเน่า

อาการเหี่ยวเหลือง

สร้างรากค้าชูตรงรอยแตกของโคนต้น

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. หากพื้นที่ปลูกเป็นดินดาน ควรไถระเบิดชั้นดินดานและตากดินไว้ อย่างน้อย 2 สัปดาห์ก่อนปลูก
2. แปลงปลูกควรยกร่อง เพื่อไม่ให้น้ำท่วมขัง
3. คัดเลือกท่อนพันธุ์จากแหล่งที่ไม่มีมีการระบาดของโรค
4. ก่อนปลูกแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 20-50 กรัม หรือฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 50 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร แช่เป็นเวลา 10 นาที
5. ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะต่อการระบาดของโรค
6. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ถอนนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วโรยปูนขาวหรือราดด้วยสารเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 20-50 กรัม หรือฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 50 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ราดบริเวณที่ถอนและโดยรอบห่างออกไปประมาณ 1 เมตร
7. หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรเก็บเศษเหง้า และเศษซากมันสำปะหลัง ไปทำลายนอกแปลงปลูก
8. ควรทำความสะอาดเครื่องจักรกลการเกษตรที่ใช้ในแปลงที่เป็นโรค เนื่องจากเชื้อสาเหตุโรคอาจติดมากับเครื่องจักรกลการเกษตรนั้น
9. ในแปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชตระกูลถั่ว

กรณีพบการระบาดของโรครุนแรง ควรปฏิบัติดังนี้

1. พื้นที่ที่พบต้นแสดงอาการของโรคมากกว่าร้อยละ 50 ควรไถทิ้ง เก็บเศษซากนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วตากดิน
2. พื้นที่ที่พบต้นแสดงอาการของโรค ร้อยละ 30-50
  - มันสำปะหลังอายุ 1-3 เดือน ควรไถทิ้ง เก็บเศษซากนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วตากดิน
  - มันสำปะหลังอายุ 4-7 เดือน หว่านปูนขาวให้ทั่วแปลง และควรเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตทันที
  - มันสำปะหลังอายุ 8 เดือนขึ้นไป ควรเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตทันที

...

กรมส่งเสริมการเกษตร

2143/1 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

www.doae.go.th

